

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Tractatvs II. De Genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

71 Ad quartum respondeo; in primis materiale eius vniuersalis, quod vniuocè abstrahitur à reali, & solius rationis, est obiectum, sive quid essentialiter cognoscibile, in quo ambo vniuocè conueniunt. Secùdo eiusmodi materiale potest esse ens in communi abstractum à reali, & solius rationis: quamvis enim secundum se sumptum non sit vniuocum, sed analogum respectu vtriusque, ceterum prout est materiale vniuersalis in communi, per denominationem à forma extrinseca, ac secunda intentione, cui subest, vniuocum quid ni sit? Tertiò materiale illud vniuersalis vt sic poterit esse simul ens reale, & rationis, quatenus haec non clarè, & expresse, sed obscurè, & implicitè cognoscuntur, poterit inquam, si vera est eorum sententia, qui præcisiones obiectivas negant, & cum species ab individuis abstrahitur, hoc, & illud individuum, & cetera confusè cognita eius vniuersalis materiale esse existimant.

72 Ad quintum respondeo, vniuersale fictum, ac solius rationis, haud esse genus, speciem, aut aliud ex quinque vniuersalibus à Porphyrio numeratis; at illud propter ea neutiquam esse propriè vniuersale infiector. Etenim præter quinque illa vniuersalia arbitror esse quedam alia; ens videlicet, rem, & cetera prædicta transcendentia, quorum, si aliquod sit genus (aliud enim ex quinque nequit esse) sane decem prædamenta nequaquam erunt supra genera, sed ab aliis superabuntur. Fateor me dictum in met.lib.5. tract.2. satis esse probabile, quod ens, & quodvis aliud simile prædicatum transcendentis sit genus. Verum contrarium, & communius, & probabilius ibidem arbitrabor, ac modo etiam arbitrator. Quidquid autem de hoc sit, nullum vniuersale chimæricum esse proprie, ac strictè genus, speciem, differentiam, proprium aut accidens censeo, ac propter rationem in argumento adductam, non problematicè, & in vtramque partem hoc disputationum, sed pro comperto, & explorato habendum reor.

73 Porro aduersus id, quod postremo loco statuimus, aliqui, quibus contrarium placuit, ita obiiciunt. Vniuersalitas vt sic est ordo ad ens reale, vel rationis, nec enim est ordo ad aliquid commune vtrique, & ab eis abstractum, cum id commune repugnet: sed ordo ad ens reale, vel rationis vniuersale esse nequit, aut ratio vniuoca, ed quod multitudinem, & indeterminationem expresse inuolat; qua ratione Petrus, vel Paulus v. g. non est vniuersale, aut ratio vniuoca, vt vt de pluribus, nimirum de quolibet eorum scorsim sumpto prædictari possit.

74 Ceterum nullius ponderis est hoc argumentum: quoniam vniuersalitas vt sic optime esse potest ordo, non ad ens reale, vel rationis, sed ad rationem obiecti, seu cognoscibilis vtrique communem etiam vniuocè: vel secundò esse potest ordo ad rationem communem entis, respectu vtriusque, saltem analogam: vel tertio in aliorum principiis sustinet esse talis ordo ad ens reale, vel rationis non expresse, sed confusè cognita, quarè nullam indeterminationem, aut multitudinem exprimit.

75 Rursus, tametsi vniuersalitas vt sic esset ordo ad ens reale, vel rationis etiam explicitè cognita, id vniuersalitatis vniuersalitati, & vniuocationi non obesset. Primo, quia vniuersale reale est ratio superior, & genericā, ad hoc, & illud, & tamen multitudinem in oblique exprimit, cum sit formalissime vnum in multis realiter; igitur vniuersalitas vt sic erit vniuersalis, & vniuoca ratio, licet sit ordo ad ens reale, vel rationis solius, inter se primo diuerfa,

76 seu quantumuis ex parte obliqui multiplicitatē exprimat: antecedens est etiam aduerfiorum; consequentia videtur sine ullo discrimine. Secundo, quia multitudine tantum obest vniuersalitati eius, in quo exprimitur: at in hoc conceptu, *ordo ad ens reale, vel rationis*, multitudine solum ex parte termini exprimitur, non ex parte ordinis ad terminum: ergo ordo adens reale, vel rationis etiam explicitè cognita: quatenus ordo est, vniuersalis esse poterit, & ab inferioribus suis vniuocè abstractus, ac proinde eiusmodi etiam erit vniuersalitas vt sic, quantumlibet in tali ordine consitiat. Minor probatur, quia unus, idemque actus potest esse ordo ad ens reale, & rationis, vt cernere est, in hoc indiuisibili iudicio, *ens reale non est ens rationis*, quod utrumque ens simul, & semel amplectitur: ergo ordo ad ens reale, vel rationis, eo ipso nullam in ordine multitudinem, & distinctionem exprimit, aut arguit. Vbi animaduertas velim, ed, quod idem realiter ens possit esse reale, vel rationis, male inferri in hoc conceptu, *ens reale, vel rationis*, multitudinem non exprimi, nec argui: ceterum si vnum, & idem ens posset esse simul ens reale, & rationis, optime ex hoc fieret, in hoc conceptu, *ens reale vel rationis*, multitudinem aut distinctionem non exprimi: quapropter nos data opera, ex eo, quod idem actus possit esse ordo ad ens reale, & simul etiam ad ens rationis, in ordine vt sic, & quatenus tali, neutiquam exprimi multitudinem deduximus, non vero ex eo, quod idem actus possit esse ordo ad ens reale, vel rationis: quae differentia magnopere pra oculis habenda est in præsenti materia.

Tertio: quia esse imaginem, & similitudinem SS. Trinitatis, est ratio communis vniuoca, atque vniuersalitas respectu cuiusque hominis, vt ex libro Genesio p'tres colligunt: ast ea ratio vniuersalis plura vt plura, videlicet personas diuinias expresse connotat: ergo similiter in præsenti, &c. Quarto quoniam aliud est arguere multitudinem, aliud eam exprimere: transeat ergo, ex eo, quod vniuersalitas vt sic sit ordo ad ens reale, vel rationis, etiam explicitè, ac dilucidè cognita, argui per legitimam consequentiam, multiplicitatē in ordine ipso re vera: hoc autem non est eam in illo exprimi; nec sufficit, vt non sit vniuersalitas respectu suorum inferiorum: alias etiam homo vt sic neutiquam esset vniuersalis; quippe ex eius natura, & essentia colligi, & argui potest, eum re ipsa multiplicabilem esse. Atque ex his omnibus liquet, exemplum argumenti esse parum accommodatum: idcirco enim Petrus, vel Paulus, non est vniuersale quidpiam, quia multitudinem in recto ipso exprimit, necnon, quoniam non potest de pluribus etiam collectiue sumptis prædicari: quorum tamen neutrum in vniuersalitate vt sic visitur.

TRACTATVS II. De Genere.

CAPUT I.

Quid sit genus.

MULTIPLEX est, & varia generis nomenclatura: interdum ad mores refertur, & vel ipsa specie insima inferioris est: Tritum illud Maronis lib.1. Aeneidos.

Quod

Quod genus hoc hominum, quevè hunc tam barbarā morem

*Permitit patria, hospitio prohibemur arena
Bella carent, prīmaque vetant consistere terra:*

Interdum etiam ad maiores; atque ita etiam specie contractius est: hoc respexit Ouidius.

*Nam genus, & proanos, & quæ non fecimus ipsi
Vix ea nostra voco:*

Et Iuuenalis satyra 8.

*Quis fructus generis tabula iactare capaci
Famosos equum cum dictatore magistros*

Si coram Lepidis male viuunt?

Aliquando significat patriam, quod hæc etiam nos genuisse, & aluiisse censeatur; & sic Alexander v.g. genere Macedo dici confueuit; Aliquando gentem, aut maiorem etiam multitudinem, ut cum Romanorum v.g. genus, aut hominum genus efferimus. Est & Grammaticis suum genus: est etiam & viris peritis, quod cum nostra specie recurrat, sicut, & ipsorum species cum nostro individuo.

Diuersum ab his dialecticis, nostrumque genus, vt sponte sua patet, & à Prophyrion in praesenti, & Damasceno in Dialectica cap. 2. & aliis passim est animaduersum. Illud autem ita definiri confueuit, id, quod prædicatur de pluribus differentibus specie in quid: quam definitionem velut quidditatuum, & propriam cum Scoto, Sarnano, Mayrone, Antonio Andrea, Tartareto, Anglico, Hurtado, Comptono, & Arriaga defendendam suscipio: quantumvis meram descriptionem eam censeant Ammonius, Soncinas, Toletus, Vilalpandus, Tellez, Masius, Albertus Magnus, Niger, Rubius, Sotus, Amicus, & passim alij plures.

Contra eam oppones primo: illa definitio non constat genere, & differentia: ergo propria, & quidditativa non est, antecedens probatur. Tum quia alioqui genus esset species, nimurum quæ ex genere, & differentia coalescit, vt competitum est. Tum, quia alioqui definitum definitionem ingredetur, vt intuenti constabit. Tum denique, quia prædicabile, quo solo ea definitio constare posset, neutiquam est genus, adquinque prædicabiles.

Oppones secundo, eam definitionem conuenire aliis à definitio; videlicet enti in communi, accidenti, ac differentiæ subalternae v.g. sensibili, quæ certe de pluribus differentibus specie in quid, siue essentialiter prædicari videntur, cum tamen, & iuxta Aristotelem 3. metaph. c. 3. ac Porphyrium in presenti, aliosque passim genera neutiquam esse sustineant. Eas prædicari de pluribus differentibus specie in quid, certo certius appareat. Quid enim omnibus etiam specie diuersis essentialis, quam ens. Ecquis deinde non videat, accidentis de variis accidentis speciebus essentialiter dici, non minus quam animal de cunctis animantibus? Denique, cum differentia subalterna, nimurum sensibile includatur in animali, non minus equidem, quam hoc ea debet esse essentialis, & quidditatua homini, & equo, ac cæteris animalium speciebus.

Oppones tertio ex Scoto quæst. 15. in ea definitione nagationem committi, propterea quod pluralitas bis in ea ponatur; primo, cum dicitur genus prædicabile de pluribus; secundo, cum de differentibus specie, quæ differentia in conceptu suo pluralitatem inuoluit; quo paecto Aristoteles 1. metaph. text. 4. 3. dicit eum nugari, qui bipedem ita definit: est animal habens pedes duos pedes habens, eò nimirum, quod habere pedes, bis dicatur.

Oppones quartò: genus est prædicabile distinctum à specie, at per eam definitionem non recte ab ea distingueretur: ergo, &c. Minor probatur: non magis distat species à solo numero, seu collectione individuorum, quam genus à specie: species enim est tam immediata generi, quam numerus speciei: sed prædicari de pluribus differentibus generi in quid non constituit genus supremum, cuiusmodi est substantia, aut viuens, v. g. diuersum prædicabile, ab infinito, quod tantum de pluribus differentibus specie in quid prædicatur; alioqui prædicabilia non tam quinque, quam sex futura essent, contrà quam Porphyrius, & cum eo plerique existimant. ergo nec prædicari de pluribus differentibus specie in quid constituit genus infimum diuersum prædicabile à specie, quæ de pluribus solo numero differentibus in quid prædicatur.

Ad primum argumentum dici debet, illam definitionem constare ex genere, & differentia: ad primam probationem contrariam dicendum est, genus esse, non speciem prædicabilem, propterea quod ex genere, & differentia coalescat, sed subiectibilem, subalternam, hæc enim idcirco dicitur talis, quod generi subiectatur, & illud per differentiam contrahat: absurdum autem non esse, si genus vt sic, hac posteriori ratione, sit species, vt potè contra quam non distinguitur, in quintuplici divisione Porphyriana, sed solum aduersus speciem priori ratione sumptam, id est prædicabilem de pluribus solo numero differentibus in quid, cuius naturam, ac definitionem haud dubie non participat: sic animal v.g. est genus, & tamen species subiectibilis ex æquo comparatione viuentis. Ad secundam probationem contrariam, negandum est definitum ingredi definitionem: quia definitum est genus vt sic: quod autem definitionem generis ingreditur, est tale genus, nimurum prædicabile: sicut autem cognitio vt sic per talem cognitionem cognosci potest, non est cur genus vt sic per tale genus definiti nequeat; in quo secundæ intentiones non paruo interstitio à primis differunt: animal enim vt sic per tale animal, hominem, v.g. neutiquam definiri sustinet. Ad tertiam probationem dicendum est, iuxta ea, quæ statuta sunt tractatu præcedenti, prædicabile, seu rem prædicari aptam natam genus esse re pectu quinque prædicabilium, atque adeò contemplatione eius, quod inter cætera primum locum obtinet, & in præsentia definitur.

Ad secundum argumentum responderi debet, ens in primis genus forsitan esse, idque à nobis lib. 5. met. tract. 2. tanquam probabile defendendum esse, vbi etiam Aristotelem, Porphyrium, aliosque pro contraria sententia adduci solitos exponemus. Quoniam tamen oppositum, & communius, & verisimilius est, ex facili dicere possumus, ens, vt genus non est, ita nec prædicari de pluribus differentibus specie in quid: aliud enim est, prædicari de pluribus specie diuersis in quid, aliud de omnibus ita diuersis quidditatibus prædicari; & hoc posterius illud prius, & è conuerso tacite excludit: inepte namque quis diceret, plures homines, v.g. esse animalia, videlicet, quia omnes sunt animalia, contrà verò latè dici solet, plures homines esse albos, scilicet, quia non omnes sunt albi: quod argumento esse potest, pluralitatem, & rationem omnis, quibusdam in circumstantiis aliquatenus opponi. Quocirca, cum ens merito transcendentia, & infinitatis suæ de omnibus specie differentibus in quid prædicetur, sane de pluribus, quæ ita differenti in quid prædicari posse neutiquam est censem.

dum: hic etenim ex circumstantiis, ac tacita intentione philosophorum vocula illæ, pluribus, & omnibus, sicuti alia opposuntur, ac sepe inuicem excludunt. Iam quod attinet ad accidens, illud: vel comparatur ad alia accidentia, vt color ad candorem, & nigorem; & respectu horum non est accidens logicum, quintumve prædicabile, sed genus, vti animal contemplatione hominis, & equi: aut comparatur ad hoc, & illud subiectum, vt album, v.g. ad hominem, & lumen; & horum intuitu genus non est, sed accidens logicum: at de iis, non in quid, sed in quale prædicatur. Tandem differentia subalterna prædicatur quidem de pluribus differentiis specie, non tamen in quid præcisè, sed in quale quid: quamvis namque de suis inferioribus dicatur essentialiter, ceterum non nisi instar accidentis, & per conceptum nomini adiectio respondentem, vt suo loco exponetur uberior. Prindè tradita definitio generis nulli, quod non sit genus, conuenit.

9 Ad tertium argumentum respondendum est, nullam in definitione generis nagationem committi, nihil in ea geminari: sicut enim, cum definitur substantia, ens per se, eiusmodi finitus neutiquam est nugax, aut superflua, & licet ens in ea bis poni videatur, primò seorsim, & iterum in perfectate, quæ quidem est formaliter ens; at non nisi semel in ea ponitur, quoniam videlicet perfectas ob contortionem entis restringitur ad hoc, vt solum differentiam innominatam enti superadditam significet, non vero ipsum ens, quod tamen alia posset significare, vt in metaph. citato lib. 5. tract. 1. late explicabitur, ita similiter in praesenti, cum dicitur genus prædicabile de pluribus differentiis specie in quid, vocula, differentiis, quæ seorsim sumpta pluralitate esse significatura, alteri particulae, nimirum, pluribus, adiuncta, restringitur, & non pluralitatem, sed solum quod ei differentia, seu dissimilitudo superaddit, significat. Quod si quis opponat, tum contra hanc solutionem, tum etiam contra dicenda 1. 5. metaph. eiusque nuper citato loco, eodem modo definiri posse hominem, viuens animal rationale, si nimirum animal restringatur ad significandum, id, quod animal viuenti superaddit, in promptu est responsio; nullatenus esse in vsu, vt unum genus per aliud, unumve substantiuum per aliud restringatur, solumque genus per differentiam, aut quasi differentiam, & substantiuum per adiectuum restringi solere, eaque propter definitionem illam hominis nugas esse, & in ea viuens necessario repeti: quæ ratio in praesenti non militat.

10 Ad quartum dici debet, cum Fonseca 5. metaph. cap. 2. quest. 11. sect. 2. & Conimbricensibus hic art. 1. genera omnia in eo conuenire, quod de pluribus in quid incomplete prædicitur: genus etenim nunquam est tota essentia speciei, utpote quæ differentiam ulterius includit: quare omnia genera suprema, & infima ad idem prædicabile spectare: at species omnes in quid complete prædicari, eo, quod species sit tota essentia individui, qua ratione Petrus, Paulus eiusdem omnino essentia, seu substantia censentur, quo spectat illud Basilius lib. 2. contra Eunomium; Petri, & Pauli & omnium bonorum, & si diversa sint appellations, tamen una est substantia omnium: quapropter, & in plurimis inter nos conuenimus, in proprietaib; solum, que circa singula inspiciuntur, alio ab alio differente: Et paulo infra, nemo ita ignorans est, & ita communis natura imperitus, vt dicere in animum inducat, Paulus, & Petrus & omnino cunctos homines alterum ab altero alterius esse substantia,

è luto enim vt ego, etiam tu formatus es. Nec non eodem spectat illud Augustini tom. 1. lib. 8. de Trinit. cap. 6. Cum dicuntur tres homines una natura, vel tres homines eiusdem naturæ, possunt etiam dici tres homines ex eadem natura: quia ex eadem natura, & alii tres homines possunt existere. Quod si species non esset tota essentia individuorum, sed cuius eorum sua esset essentialis individuationis, sane vt non sunt eiusdem individuationis, ita nec essent eiusdem naturæ, & essentia; contra quam Basilus, Augustinus, & alij Patres passim censem. Quæ cum ita sint mirum non est, si species à genere diuersum prædicabile constitut. Ea autem particula, incomplete, in definitione generis necessario subauditur, & ex ea elicetur, quandoquidem repugnat, unum aliquod de pluribus speciebus in quid prædicari, & esse completam essentiam, sive substantiam earum: eo enim ipso, neutiquam plures species forent. Quorum enim essentia completa, & adiquata est eadem, ea sunt eiusdem speciei, vt claret in Petro, & Paulo; ac proinde non poterunt ad diuersas species attinere. Quæ contra hanc solutionem ponit solet obiectio, nec leuis illa quidem, tractatu sequenti commodius repelletur.

CAPUT II.

Aliud argumentum difficile aduersus definitionem generis.

Q Vod ita solet obiecti: si per impossibile, vt quiant, nullum esset animal, excepto homine, nullum, nisi rationale, profectò animal tunc esset genus: nihilominus in eo euentu neutiquam posset prædicari de pluribus differentiis specie in quid: non enim esset prædicabile nisi de solis hominibus, quos certum est specie non differre, ac solo numero diuersos esse: reicienda igitur est ea generis definitio, quippe quæ non conuenit alii à definito, animali scilicet. Quod tum futurum genus, quæ est prior antecedens pars, eaque dumtaxat probacionis indiga, hunc in modum suadetur: homo in eo euentu maneret, eiusque essentia eadem esset, quæ modo: cur enim ea mutetur, per hoc, quod aliae species intereant, atque in chimeras, & rationis entia euangeliantur: sed homo constat nunc essentialiter ex genere, quod est animal, & ex differentia, quæ est rationale: ergo & tunc perinde seres haberet. Confirmatur argumentum: quoniam in ea hypothesi animal foret genus: at in ea non prædicaretur de pluribus differentiis specie in quid: haud igitur est idem, tam re, quam ratione nostra, esse genus, & ita prædicari; alia in nullo euentu, etiam conditionato, & impossibili possent separari: quo pacto, si repugnaret homo, eandem repugnantiam animal rationale subiret.

12 Respondent aliqui primò, animal tunc non futurum genus, sed potius differentiam, & à rationali ratione nostra minime distinctum iri, videlicet, quia cū eo conuerteretur, atque recurreret, & nihil esset rationale, quod non animal, aut animal, quod non rationale: Sed non satisfaciunt: quoniam risibilitas, & rationalitas modo sunt in homine ratione nostra distinctæ, & tamen conuertuntur inuicem: item in Deo iustitia, & misericordia, intellectus, & voluntas, omnipotentia, & sapientia recurrit, ac reciprocatur; quidquid enim in Deo est iustitia, id ipsum re ipsa est misericordia, & è conuerso, nec fieri potest, vt sic

ut infinitè iustus, qui misericors pariter, aut infinitè misericors, qui tantundem iustus, & sic de ceteris attributis: & tamen ea distinguuntur in illo ratione nostra. Quamvis ergo in hypothesi argumenti animal, & rationale mutuò se inferrent, & conuersione, ac reciprocationem effent habitura, nihilominus distinctionem rationis modo ipsis insitam tum non exuerent: perpetram ergo dicitur animalitatem eo in euentu differentiam fore, & neutiquam inter genera numeratum iri, ob identitatem, quam tunc singitur cum rationalite subitura.

13 Respondent alij secundo; animal tunc non futurum genus, quia esset proprium. Sed non magis apposite: quoniam proprium est conceptus secundarius, respectu eius, qui essentialis est: at animal non foret eo in euentu conceptus secundarius, respectu rationalis, sed primarius: quo enim pacto effectus animalis tunc essent priores natura, & causalityte effectibus rationalis, etiam ipsum animal animal foret, quodam rationis ordine, prius, quam rationale. Rursus, modo risibile nequit esse proprium respectu rationis, & hominis, quin eis secundario accidat, & conueniat, illisve sit ratione posterioris: at ita se habere non posset animal in eo euentu comparatione rationalis & hominis, ob iamiam dicta: haud ergo eorum respectu posset esse proprium. Deinde, si animal tunc esset proprium contemplatione hominis, maximè quia tota eius essentialis esset rationalitas, hoc enim colore vtuntur authores huius solutionis, hoc eam defendunt: at qui absurdum, absconumque est, totam hominis essentialiam fore tunc solam rationalitatis differentiam: nam in primis, cur non genere aliquo essentialiter constaret, non, quod à multis animalium speciebus esset abstractum, sed, quod à pluribus viuentiun, aut corporum speciebus, ut exponetur inferioris? Ad hoc, si rationalitas tum esset tota hominis essentialis, similiter hinnibilitas, seu differentia specifica equi esset itidem tota eius essentialis, si, mutata hypothesi impossibili, non homo, sed equus maneret solus inter omnes animantium species, & harum nulla, equo exempto, in chimaram non abiret: quid tum autem futurum esset de animali? Haud etenim posset esse proprium: siquidem vel iuxta aduersarios animal transcendent formaliter, & in ea quidditatue includitur, haud secus, ac ipsa in conceptu equi: sicut ergo eiusmodi differentia tunc esset essentialis equo, illumque primario constitueret, ita etiam animal in ea quidditatue inclusum: hoc ergo respectu equi neutiquam esset proprium, aut quid secundarium, ac minime essentialis. Quod si propterea dicatur animal tum fore genus equi, & inconsequientia vitium incurrit; cur enim dici non possit idem de animali, si per impossibile in solo maneret homo? & præterea difficultas argumenti manet inexhausta, ac non tollitur, sed ab una hypothesi ad aliam similem transferitur; quoniam animal, si nullum esset, nisi equus, foret genus, & non proprium, aliudve prædicabile, & tamen de pluribus differentibus specie in quid neutiquam prædicaretur.

14 Tertio respondent aliqui Thomistæ ex Caietano, ad speciem unum absolutè individuum sufficere, & consequenter ad genus unicam duntaxat speciem; pluralitatem autem inferiorum in definitione speciei, & generis expressam debere ita intelligi, ut sit conditionata tantum: quapropter animal in euentu argumenti fore genus, quia licet tum absolute non posset prædicari de pluribus speciebus, nec

nisi de solo homine, posset tamen conditionatè, nimirum si ea darentur: quo pacto, aiunt, naturam Gabriëlis Angeli, tametsi pluribus individuis incommunicabilem, nihilominus esse speciem. Ceterum hæc solutio satis superque à nobis reiecta est init. lib. præced. & iuxta eam Deus esset propriè ypiuersalis, genusque, & species, posset enim prædicari de pluribus individuis, aut speciebus, si darentur.

Quocirca expeditius respondeo, animal in tali euentu non fore genus, quonia eius ei definitio deflet: probatio autem contraria non vrget: hominem enim constare genere, & differentia est ei denominatio quadam tenus extrinseca: nam est illum conuenire cum aliquibus substantijs, quæ non sunt homines & ab eisdem dissentire, sive, quod instar est, eis similem, ac dissimilem esse, quas relationes saltem radicaliter, & ex parte fundamenti, & termini sumptas, quis eorum alterutri, per se, ac leorsim usurpat, extrinsecas inficietur: proinde genus, ac differentia absolutè, & adæquate sumpta non sunt de essentiali hominis, alteriusve speciei re ipsa: quod enim est extrinsecum, quæ essentiali reuera esse potest: solum ergo aliquid, quod inadæquate est genus, aut differentia, non tamen reduplicative, & prout alterutrum eorum est, sed specificatiæ, est vera, ac realis essentialia hominis, ab eoque prorsus indistincta; hæc igitur eadem manebit, tametsi animal definit esse genus, in ea hypothesi ficta: haud enim propterea aberit animal ipsum homini omnino intrinsecum, & idem, quod modo inadæquate genus constituit: porrè essentialiam logicam hominis eo ipso tum mutatum iri, non inconuenit, si uti oportet explicitetur, de quo paulo infra.

15 Urgebis tamen: animal in eo euentu, nec differentia, nec proprium esset, ut superius probatum manet: rursus neque accidens, ut certo certius: species autem esse nequirit, non enim diceretur tum complete de homine, sed tantum incomplete: nam sicuti in physica compositione, materia non esset complete essentialia hominis, aut etiam anima, quantum per impossibile non esset alia materia, animavè, prater eas, quibus homo constituitur, ita pariter in compositione logica hominis, animal non esset eius essentialia completa, sed incompleta potius, sicuti modò, licet per impossibile nullum aliud animal esset, prater id, quo nunc temporis homo constituitur: hoc ergo tantum relinquitur, ut animal in eo euentu duntaxat genus esset, tametsi speciebus sibi subiectis destitutum: atque adeo per has genus male definitur.

16 Arbitror tamen, quidquid alij censem, animal in ea hypothesi fore speciem; primo, quia quod prædicatur de pluribus differentiis solo numero in quid est species: sed huiusmodi esset animal in eo euentu, prædicaretur enim in quid, & velut conceperat primarius: quid nesciunt in quale, ac secundario prædicari nequeat ob rationes nuper positas, quibus illud non fore proprium euicimus. Deinde de pluribus solo numero differentiis prædicaretur, nimirum de solis hominibus. Secundò quoniam, siquid deesset ei ad speciem, maximè prædicari complete: hoc autem ei non deforet; quin potius complete prædicaretur de suis inferioribus, hominibus videlicet. Ideo enim modò prædicatur incomplete, non vero completere, quia homo, & equus v. g. non sunt eiusdem essentialia completa, cum tamen in ratione animalis conueniant; unde videtur sequi animal haude esse modo essentialiam completam utriusque. At hæc ratio non procederet, in eo casu, quo nullum animal præter

hominem esset: cur ergo animal esse non posset completa essentia hominis? vt enim Petrus, & Paulus, & quisvis alius homo sunt eiusdem essentiae completa, ita etiam eiusdem rationis animalis essentia tunc, vtque non sunt eiusdem essentiae completa cum illo supposito non humano, ita cum eo tunc neutiquam conuenient in ratione animalis Tertio, id quo homo ita constituitur, vt vi illius partim conueniat cum omni eo, quod sub eodem proximo genere continetur: quin tamen homo sit, & partim etiam ab eo differat, id profecto est species hominis totaque illius essentia, hac etenim ratione, & non alia, modo animal rationale est species, & tota hominis essentia. Atqui in eo euentu, quo nullum esset possibile animal homine excepto, per animal vt est viuens, conueniret homo cum omni eo, quod homo non est, & sub genere proximo viuentis continetur: (quando quidem enim animal tunc non foret genus, vti nostrae rationes probant, solum viuens esset proximum genus hominis, ac proinde hoc à nobis iure merito supponitur) deinde per animal, prout hoc est sensibile, differet homo a planta, & omni eo, quod homo non est, & sub genere viuentis continetur: animal ergo, siue viuens sensible, tunc foret species quedam, ac tota hominis essentia logica.

17
Enim vero contrà hanc decisionem, non leues difficultates existunt. Prima, quam paulo ante opponebam; animal modo non prædicatur complete de homine: ergo neque tunc. Secunda; si animal esset species, ac tota hominis essentia, rationale foret eius proprium, & conceptus secundarius, deque eo in quale prædicaretur: hoc autem omnino falsum esse videtur, quoniam modo rationale non est conceptus secundarius hominis, nec de eo prædicatur in quale, ergo nec tale erit, etiam si reliqua omnia animalia pereant, & sint impossibilia; sicut quānū nullum album præter hominem possibile esse fingatur, haud propterea albedo definet homini accidere. Tertia; quia impossibili omni animali præter hominem, huius essentia ob id non variaretur, sed eadem perseueraret: at iuxta nostram decisionem alia prorsus ac diuersa esset; nam modo essentia hominis est animal rationale, tunc autem esset solum animal: hominis ergo essentia inuariatio homine variaretur, siue, quod iuxta est, homo sine essentia sua quam modo habet, idem tamen, qui modo, perseueraret. Quarta; quoniam si tunc essentia hominis in solo animali consisteret, & Petrus v.g. hoc solo, quod animal esset, homo esse, & intelligi posset; ergo modo asinus, aut Bos erit homo; est enim tam animal modò, quam tunc esset animal Petrus. Quinta; homo debet definiri, & quidditatue explicari per eius operationes perfectiores, ac magis nobiles: perperam ergo dicimus, casu quo reliqua animalia in nihilum, & impossibile abirent, fore, vt homo per animal, siue viuens sensible definiretur, & quidditatue exponeretur, non autem per rationale: hoc enim esse hominem per respectum ad imperfectiores eius operationes, cuiusmodi sunt tensiones definire, & enucleare, prætermis intelligenti ac discurrendi actibus, qui in homine reliquis excellunt, eumque Deo, & Angelo quam similem efficiunt.

18
Hæc quidem difficilia sunt! Quibusdam tamen adnotamentis praædictis haud difficile enodabuntur. Primum, ac potissimum esto; essentiam logicam rei prout talem, & simpliciter, ac adquæsum sumptam non esse omnino intrinsecam, & essentialem, sed partim extrinsecam, & accidentiam, & aliquatenus

nus variabilem. Quocirca, cum dicitur essentia logica, vocula illa, logica, est additio diminuens, vt aiunt, si appelleat supra essentiam totaliter sumptam secus verò, si supra solum id quod rei est omnino intrinsecum, & idem, hoc enim non diminuit, sed auget: quippe quod denotat esse idem, non tantum re, sed etiam ratione. Suadetur haec doctrina; quoniam essentia logica rei est eius definitio, siue genus, & differentia, per quæ explicatur: At definitio rei, eiusve genus, & differentia, ei non omnino intrinsecus, & essentialem adueniunt, sed partim extrinsecus, de accidentaliter: nam, vti superius etiam admonitus est rem definiri, ac per genus, & differentiam quodammodo constitui, est eam partim conuenire cum aliis, partim ab iis differre: genus enim est ratio conueniendi, & differentia ratio differendi: conuenire autem, & differre, siue assimilari, & dissimilari ad instar aliarum relationum prædicamentialium aliqua tenus parte sunt extrinsecæ, & accidentiales.

Deinde suadetur eadem doctrina, quoniam essentia logica rei, est quæ componitur ex genere, & differentia, animali v.g. & rationali, tanquam ex partibus, non re, sed ratione distinctis, in quo dislidet ab essentia physica, quæ partibus realiter distinctis coalescit: sed compositio rationis rei realiter indiuise ab intellectu, non tantum rem ipsam, quam est compositura, sed alias plures ab ea connotas vna considerante profecta, non est omnino intrinseca, & essentialem, sed potius accidentaliter, & extrinseca: ergo & essentia logica, quatenus eam compositionem inuoluit. Præterea, aliud est hominem esse animal rationale, aliud quod per animal velut rationem genericam, conueniat cum quouis alio animali, & per rationale, velut per differentiam, ab eo dislideat: fatemur illud prius esse omnino intrinsecum, & essentiale. Ceterum id concendimus, hoc posterius non esse omnino intrinsecum, & essentiale, sed nonnihil habere, quo extrinsecus, & accidentaliter homini adueniat: Cum ergo animal, & rationale non sit essentia logica, nisi prout est ratio conueniendi, & differendi, siue genus, & differentia, quid mirum, si quatenus est essentia logica, sit etiam aliquatenus extrinseca, & accidentalis? Nec verò id tantum volumus, genus, & differentiam secundò intentionaliter sumpta, & prout actum intellectus, quo fiunt, inuoluunt, esse essentiam logicam, & ex hoc titulo quadrantenus esse extrinseca: quinimo, si rationes hactenus propositæ paulò attentius inspiciantur, hoc compertum erit eas euincere, genus & differentiam etiam primò intentionaliter sumpta, homini v.g. non omnino intrinsecus, sed partim etiam extrinsecus accedere.

Denique confirmatur, & declaratur hoc annotatum, quod primo loco posuimus: quoniam, si qua ratione essentia logica rei non posset esse quatenus extrinseca, & variabilis, etiam facta per impossibile aliqua varietate in essentiis aliarum rerum, sed potius deberet esse omnino intrinseca, & invariabilis, quavis extra rem ipsam hypothesis data, maximè propterea, quod per eam res definitur, & explicetur: hæc autem ratio nil nobis officit, nil aduersaris proficit: Deus enim nisi per species, & imagines creaturatum à nobis in hac vita non explicatur, nec definitur: hinc tamen neutiquam fit creature, earumve similitudines esse omnino intrinsecas, & essentiales Deo; eoque inuariatio omnem illas varietatem reiicere. Quocirca cum dici confuerit res nullam intelligi, aut explicari posse fine.

sine essentia sua logica, siue definitione: vnde à fortiori, vt aiunt: effici videtur, nullam rem sine essentia sua logica, siue definitione esse posse, adeo que hanc invariabilem esse facta quavis mutatio ne, etiam per impossibile extra rem ipsam in iis: quæ ab ipsa connotantur modò: hoc, inquam, quæ vulgo dici solent, ne hilum nobis aduersantur: etenim Deus nequit à nobis intelligi, aut explicari, sine creaturis, quas connotat, & tamè haec intrinseca, & essentiales non sunt, hisque variatis per impossibile, & in chimeras deficientibus, ipse tamen, idem, qui modo, tunc perseueraret. Porro autem, vt iam ante monuimus, haud intendimus, hominem posse esse re ipsa, quin sit animal rationale, sed solum futuram re ipsa hominem, tametsi non per animal rationale, sed per solum animal, aliudvè prædicatum sibi intrinsecum definiretur, ac primariò explicaretur: hoc autem cur appareat, absurdum abfonomve.

21 Secundum, quod prænotari oportet, est: quamvis esse completam essentiam physice, & re ipsa sit invariabile, & quod semel est incompleta essentia migrare nequeat hoc sensu in completam, aut quo completa, in incompletam, facta quavis hypothesi accidentaria, & extrinseca: quod quidem luculententer constat exemplo materiae hominem incompletè, & eius, simulque formæ illum completè constituentis, ita quidem, vt facta quacunque suppositione circa possibiliterat aliorum entium extra hominem, non propterea materia hominem completè, aut illa, & simul forma eum valeant incompletè constituere, quamvis inquam hæc ita se habeant: ceterum quod attinet ad essentiam completam logicam hominis, haud dubium est eam invariabilem non esse, facta quavis hypothesi circa possibiliterat, aut impossibiliterat aliorum animalium extra hominem: quin potius, quæ modo est incompleta, completam esse posse, si non sit aliud ullum animal, quod non sit homo. Ratio huius est, quoniam essentia logica non est omnino intrinseca essentialis, & invariabilis, vt nuper vidimus, sed potius extrinseca, accidentalis, & varietati quadantenuis obnoxia: talis igitur erit, siue de completa sermo sit, siue de incompleta: quemadmodum, si esse cognitum non sit essentiale intrinsecum, & immutabile, nec eiusmodi erit esse adæquatè, vel inadæquatè, siue quod eodemredit, completè, aut incompletè perfectè, aut imperfectè cognitum, vt per se liquefcit.

22 Tertium, & ultimum, quod prænotari oportet, est, accidens proprium, siue quod iuxta est, quale proprium, si logicè sumatur, variable esse, ac mutationi subiectum, sic, vt, quod modo proprium, siue quale logicum rei non est, sed potius essentia, & quidditas illius, hoc idem facta aliqua hypothesi, & per impossibile mutatione aliqua inuenta in alias re, extra id, cuius est, tunc possit, quale, seu proprium logicum eius esse. Probatur, quoniam essentia logica simpliciter, & adæquatè sumpta non est invariabilis, manente re ipsa cuius est essentia: ergo nec proprietas, siue qualitas logica ita erit invariabilis. Tum etiam, quia quod conceptus aliquis sit proprium, & in quale dicatur de quopiam, postulat vnum, aliumque conceptum sibi præsupponi, genericum nimurum, & differentiale: huiusmodi autem præsuppositio quadantenuis extrinseca, & variabilis est, sicut & id, quod præsupponi debet, vt supra iterum, iterumque exposuimus: ergo & quod aliquid sit logice proprium, aut quale rei. Diversa porro ratio est proprium, seu qualis physici, quod à substantia realiter distinguitur: quidquid anim

P, Lyncei Philosophia Tom. I.

est substantia, & essentia physicè, & re ipsa, nequit ab ea realiter distingui, aut in proprium, seu quale physicum migrare: propterea, quod distinctio rerum ipsius essentialis sit, & eis invariatis non posset varietatem ullam subire.

His præiactis, dicendum est ad primam rationem contrariam, animal in eo euentu, quo de agnus, prædicatum iri completere de homine, esto modo incompletè de illo dicatur: vt vt materia, quæ modo hominem incompletè constituit, facta quavis mutatione, etiam per impossibile in omnibus extra hominem, cum proculdubio sit etiam incompletè, non vero completè constituta: quæ autem virtusque ratio, & quæ inter alterum, & alterum disparilis assignari debeat: ex primo, & secundo liquet annotamento. Ad secundam rationem contrariam respondendum est concessa sequela; nempe exempta de medio possibilitate omnis animalis præter hominem, huius non essentiam logicam, sed potius proprium futuram esse rationalitatem: quod enim hoc procul omni absurditate sit, ex iis claret, quæ tertio loco annotauimus.

23 Ad tertiam rationem contrariam dicendum est, in illo euentu, quo nullum ultra hominem animal esset, eandem hoc ipso futuram esse essentiam physicam illius, non tamen eandem essentiam logicam siue definitionem, ac proinde hominem, quomodo est, tunc etiam fore, non quin animal rationale esset, sed quin hoc esset eius essentia, ac definitio. Quod autem hoc non sit absurdum, aut à ratione alienum, ex iis, quæ primo loco annotauimus, placum sit, atque dilucidum.

24 Ad quartam rationem contrariam dicendum est, facta ea hypothesi, qua de loquimur, nimurum quod omne animal esset homo, ac nullum esset non homo, consequenter omne animal futurum radiciter rationale, adeoque diuersæ conditionis ab animali, quod modo ab homine, & equo abstrahimus: quocirca nihil mirum, si eo in euentu Petrus v. g. foret homo, hoc solo, quod animal esset: modo vero bos, & asinus non sint homines, quantumlibet animalia sint: alia enim ratio animalis nunc est, & alia tunc esset futura.

25 Ad quintam, & postremam rationem respondendum est, regulam illam Lesbyam & fallacem esse, quia non, nisi per nobiliores operationes res quævis definiti præscribitur: modo enim volitiones spirituæ hominis haud dubie eius sensionibus præstant, & tamen per has, & non per illas definitur: rursus vis indicativa in homine perfectior est vi discursiva; penes namque illam cum Deo, & Angelis conuenit, non vero penes hanc, quæ est enim eius imperfectio nec in Deo, nec fortassis etiam in Angelis locu habet. Quapropter quod nullo animali possibili præter vnu hominem, eius tamen discursiones sensionibus, & aliis viuendi actionibus antecellerent, non obesse, quominus per has deberet, & non per illas definiri.

26 Aliter etiam arbitror satisfieri posse præcipue difficultati initio huius capituli propositæ: videlicet animal, si per impossibile in solo maneret hominem, nec futurum genus, nec ullum aliud ex quinque prædicabilibus: hæc enim assignata esse, pro prædicabilibus, quæ modo sunt, omnibus, & singulis, non vero pro iis, quæ essent in euentu impossibili. Ed vel maximè, quod ens rationis sit strictè vniuersale, ac prædicabile, & tamen nec genus, nec species, nec differentia, proprium, aut accidens, iuxta tract. præc. statuta: item quod iuxta inibi etiam dicta ens sit propriæ vniuersale, & tamen non genus fortassis, nec aliud eorum prædicabilium quæ

C c 2 sequun

sequuntur: denique quod Fonseca, & Louanienses alia prædicabilia innominata, prorsus, distincta ab iis, quæ Porphyrius enumeravit, admittant.

C A P V T III.

Quod sit definitum in definitione generis.

Hec quæstio generi cum reliquis prædicabili bus communis est, cæterum tract. præced. dif- cutere eam noluimus, propterea quod hic magis se prodat eius difficultas, quam in prædicabili in com- muni: præterquam etiam, quod hic solet à pleris que tractari. Dico ergo primo. Prima intentio, secundum se præcisè, non est definitum in definitione generis: tum, quia prima intentio animal v. g. secundum se, & præciso, ac circumscripto: intellectus actu, non est prædicabile de pluribus differentibus specie in eo, quod quid, siue paries sine candore nequit album quippiam esse: tum etiam, quia alias definitio generis esset non essentialis, sed accidentia definito: quid enim animali v. g. magis acci- dit, quam prædicari de pluribus, &c. aut gene- reitati subiici? Neque verò nullum reperio, cui hæc assertio displiceat.

Dico secundò. Secunda intentio, seu genereitas, præcisè, seu secundum se, non est definitum huius definitionis. Quæ assertio, tametsi sit contra Scotum Caietanum, Anglicum, Sotum, Sarnarum, Antonium Andream, Mauricium, Rodonophum, Bur- laum, est tamen satis communis, & in hunc modum potest efficaciter probari. Definitum eius definitionis, est id, quod prædicatur de pluribus, &c. At gene- reitas non est id, quod ita prædicatur, cum sit qui- dam actus singularis: ergo sola genereitas eius de- finitionis definitum non est. Maior est perspicua; alias definitum in definitione hominis non erit, id, quod est animal rationale. Minor probatur, quia sola prima intentio, scilicet animal, est id, quod prædicatur de pluribus differentibus specie in quid bel- luis nimirum, & hominibus: genereitas enim, vt proximè dictum, est quædam singularis cognitionis: quamvis autem, si de illa in communi sermo sit, de hac, & illa genereitate specie distinctis in quid præ- dicetur, id tamen habet, non vt est genereitas, prout modo eam sumimus, sed prout alteri actu subiacet, & genus est, quo sensu eam neutiquam usurparius. Etquidem, esto vna specie aut numero genereitas possibilis foret, adhuc definitio generis vera esset, & tamen sola genereitas tunc esse non posset definitum eius definitionis, vt erit intuenti conspicuum.

Respondet primò Burlæus, solam genereitatem definiri, ei tamen non conuenire definitionem, sed primæ intentioni, quam illa abstrahit. Cæterum hæc solutio, & ex dictis haud ægre potest impugnari, & Aristotelii secundo post. text. 2. aperie repugnat, nec non etiam identitati illi, quam in cæteris definitio- nibus cum suis definitis omnes agnoscamus: quo- circè eam chimaricam, & commentitant Soncinas, & Amicus merito indicant.

Respondebat secundò Caietanus, & cum eo neoteri- corum pars bona; definitionem generis efficeret sensum formalem, & perinde esse genus, id esse, quod prædicatur de pluribus differentibus specie in quid, ac esse ipsum prædicari, siue quo aliiquid ita

prædicatur: quo quidem sensu soli secundæ intentioni conuenit. Verum hæc solutio, & verbis definitionis manifestè repugnat, quæ non quo, sed quod prædicatur exprimunt, & menti definiens, qui in sua Itagoge animal exemplum præsentis definitio- nis adhibet, cui tanè definitio competere nequit, si in prædicto illo sensu formalis accipiatur.

Respondet tertio. Scotus definitionem illam generis in actu signato, non verò in actu exercito sumi oportere; quasi eius sensus hic sit genus est id, quod in actu signato prædicatur de pluribus differentibus specie in quid, aut, quod eodem reddit, genus est in- tentio secunda signans aut significans id, quod in actu exercito de pluribus prædicatur, &c. Cæterum hæc solutio verbis definitionis, haud magis cohæret, quam præcedens, à qua solis pene verbis dif- fert. Rursus cum definitur homo v. g. esse animal rationale non sumitur animal rationale in actu signato, seu pro secunda intentione, quæ animal ratio- nale significat, alias hæc proprie, homo est animal rationale, falsa esset; cum homo nequeat esse eiusmodi secunda intentio; similiter ergo non est, qua- propter definitio generis in actu signato sumi possit, aut debeat.

Altero tertio: definitum eius definitionis, quæ de agimus, est concretum intentionale ex prima, & se- cunda intentione, seu natura genericæ, & generi- tate: ex illa vt quod, & in recto; ex hac vt quo, & in obliquo: definiri autem vt quo, & in obliquo est attingi in definitione, vt formam, & non in nominandi casu: in recto verò, & vt quod definiri, est at- tingi in nominandi casu, & velut id, quod formæ, aut quasi formæ substernitur: de quo superius lib. 3. hois operis tract. 3. cap. 1. Ergo nec genereitas sine natura genericæ nec natura genericæ sine genereita- te definitur, atque vt Horatij in arte poetica car- mine vtat.

Alterius sic.

Altera poscit opem res, & coniurat amice.

Hanc autem assertiō tenent B. Thomas, To- letus, Hurtadus, Capreolus, Gregorius Venetus, Iauellus, Soncinas, Bartholomæus, Amicus, & alij perplures. Ea autem probatur in hunc modum: quoniam definitum, quod per generis definitionem ex- plicatur, non est sola intentio prima, nec sola in- tentio secunda, vt nuper ostensum manet, ergo est complexum quoddam utriusque: quod autem hæc, vt quo, & in obliquo, illa verò in recto, & vt quod, ex superioribus constat: etenim si secunda intentio esset definita, vt quod, & in recto, planè ei conueniret esse id, quod prædicatur de pluribus differentibus specie in quid: at hoc non illi, sed prima intentioni v. g. animali potest, ac debet conuenire: rursus, si prima intentio, scilicet animal, esset definita vt quo, & in obliquo, haud dubiè ei competeteret esse id, quo animal, aliud prædicatur de pluribus, &c. quis autem hoc non eius, sed solius secunda intentionis proprium esse non videat? Secundo probatur eadem assertio, quoniam genus est definitum in definitione generis, vt vero verius: at genus est complexum quoddam inuoluens in recto, & vt quod, primam intentionem, & vt quo, & in obliquo, secundam intentionem, siue formam intellectualem: haud ali- ter, ac album priori modo subiectum, & posteriori albedinem importat, vt ostensum est citato lib. 3. tract. 3. cap. 3. Quamvis autem ibidem statuendum sit, genus, & quodvis aliud concretum intentionale, aut physicum, ita etiam aliquando sumi posse, vt importet in recto formam, & in obliquo subiectum cæterum quod in praesenti neutiquam ita sumatur genus,

32

33

34

genus, sed potius eo, quem asseruimus modo, luculentem apparet, ex ipsa Porphyrij definitione, cuius solius definitum exploramus: nequaquam enim ea conuenire posset generi, si hoc in recto formam, seu genereitatem includeret. Quod si propt̄ illam ita includens definitur genus, hoc pacto (haud enim alio potest) est id, quo aliquid prædicatur de pluribus differentiis specie in quid, huiusmodi profecto, definitio generis in recto formam, & in obliquu subiectum, ac primam intentionem involuet: at non de ea, sed de Porphyriana definitione tota nobis est controvērsia.

35 Affero quartū, complexum illud intentionale ex genereitate, & natura, ita est definitum à Porphyrio, ut implicitè, & virtualiter quidem importet in recto & vt quod, secundam intentionem, in obliquu vero, & vt quo, sive ut connotatum quoddam primam intentionem, tametsi explicitè, & formaliter aliter se res habeat. Probatur ex facili: quoniam, cum dicitur genus est id, quod prædicatur de pluribus differentiis specie in quid, virtualiter, & implicitè dicitur eo ipso: genereitas est id, quod est forma, cuius beneficio quidpiam ita prædicatur. Hoc pacto, cum paries albus v.g. dicitur esse disgregatus aciei nostræ, tum etiam albedo esse forma, seu ratio formalis disgregandi virtualiter, & implicitè affirmatur.

36 Quintū, & ultimum assero: ex dupli parti illius definiti neutra magis principaliter à Porphyrio definitur: sed in hoc instar excedentis, & excessi comparantur inuicem: qua in re falsi videntur genereitati primas deferentes, nec minus alij, qui eas naturæ genericæ, & non nisi secundas genereitati deferrunt. Quod tamen aliter, quam vtrique putant, res habeat, scilicet, quemadmodum statim, facilis negotio suadetur: quoniam prima intentio, seu natura genericæ in eo secundam excedit, quod, exprefse, & formaliter loquendo, ei soli in recto, & vt quod definitio Porphyriana conueniat: in eo vero secunda intentio, seu genereitas primam superat, quod natura, & essentia genereitatis magis explicetur, quam natura, & essentia primæ intentionis, quam afficit, siquidem genereitas, penes id, quod ei intrinsecum, & essentiale est declaratur: natura vero, seu prima intentio, propt̄ genereitati subest, & ab ea nominatur extrinsecus.

37 Obiicies tamen aduersus primā assertionem. Id solū est definitum in definitione generis, quod prædicatur de pluribus differentiis specie in quid: at sola natura est, quod ita prædicatur, cum genereitas tantum habeat, vt quo prædicari: natura igitur secundum se præcisè est eius definitionis definitum. Respondeo, solam quidem naturam esse id, quod prædicatur, &c. non vero genereitatem: quoniam vero non sortitur ita prædicari nisi propt̄ genereitati subest, inde est, quod secundum se præcisè sumpta, nec sit quod prædicatur de pluribus differentiis specie in quid, nec consequenter definitum huius definitionis, qua de loquimur.

38 Obiicies etiam aduersus secundam assertionem: id dumtaxat est definitum in praesenti, cuius natura explicatur: at solius genereitatis natura, sive essentia explicatur, deque ea virtualiter affirmatur esse formam, qua aliquid prædicatur, &c. ergo sola ea est definitum. Maior est in aperto: minor suadetur: quoniam natura secundum se v.g. animal neutiquam hic explicatur, nec de eo quid sit ea definitione innotescit: haud enim dicitur, quod sit viuens sensibile. Respondeo, negata minori, ad eius probatio nem: natura, quatenus subest genereitati, & hæc

quatenus naturam afficit, explicantur: quamobrem non est necesse, quod de animali dicatur esse viuens sensibile: hoc enim esset, illud explicari secundum se, & non cum respectu ad genereitatem, sine quo tamen non sumitur impræsentiarum. Obiicies etiam aduersus eandem assertionem: naturæ animalis, v.g. conuenit tantum accidentaliter prædicari de pluribus differentiis specie in quid: haud igitur ita prædicari poterit esse eius definitio, cum hæc definitio suo essentialis esse debeat, & accidentalis esse nequeat: erit ergo solius definitio genereitatis, ac proinde hæc sola est definitum in praesenti. Respondeo, distincto primo antecedenti, naturæ secundum se præcisè sumpta conuenit accidentaliter prædicari, &c. concedo antecedens: ei propt̄ subest genereitati conuenit accidentaliter ita prædicari, nego antecedens. Hinc autem dumtaxat fit, naturam secundum se sumptam haud participare definitiōnem generis, eiusque definitum neutiquam esse, quod vltro fateor, secus vero, si illa non per se, sed propt̄ extrinsecus denominata à genereitate, eique substrata usurpetur.

36 Obiicies quoque aduersus tertiam assertionem: nullum aggregatum per accidens potest esse definitum alicuius veræ definitionis, iuxta Aristotelem lib. 7. metaph. lect. 3. ibi homo albus non est quod quid, si ipsum quidem quod quid solis substantiis inest. Non est autem potior ratio, cur album careat definitione, sive eo, quod quid est illius, quam quodvis aliud aggregatum per accidens: præterquam quod Aristoteles albotantum utatur vt exemplo, alioqui vero solis substantiis definitionem, sive quod quid, concedere, eamque consequenti ratione concretis per accidens, omnibus, & singulis, negare videatur. Huc faciunt B. Thomæ super eum locum verba; patet, quod album, & similia non possunt habere quod quid erat esse.

40 His fortassis testimoniis adductus Dominicus Sotus in praesenti quæst. vñica art. 1. tanquam certum supponit, definitum nostra definitionis, haud quamquam esse concretum genereitatis, & naturæ, seu primæ, & secundæ intentionis; est ergo, inquit, dubium, nunquid definiatur natura pro substrato, an vero secunda intentio? nam de aggregato ex vitro que dubitari non potest, cum non sit unum ens, magis, quam aggregatum ex corpore, & albedine. Eodemmodo loquuntur alij plures Thomistæ. At quis non videat, eos hallucinari, & omnino abs te Aristotelis, ac B. Thomæ testimoniis impræsentiarum vti? Illa etenim ad summum probant definitionem generis haud esse propriam, & quidditatuum, sed descriptiūm, & impropriam: talis autem quamvis ea sit, quid inde quæstio namque est, nō de definitione, sed de definito: hoc est, an definitionis Porphyriana, sive ea sit rigorosa, & exacta, sive vulgaris, & pingui, vt aiunt, Minervia tradita, an inquam eius definitum sit concretum illud per accidens vtriusque intentionis, an potius alterutra earum seorsim ab alia? qui ergo concretum definiti rationem obtinere tuemur, neutiquam offendi possumus vllis testimoniis, aut argumentis, quibus eius definitionis proprietas, ac veritas, illiusque à descriptione distinctio impugnatur. Præterea, vt queat concretum per accidens strictè, & quidditatè definiti, ac non tantum describi, constabit tract. seq. vbi etiam Aristotelis, ac B. Thomas loca modo nobis obiecta retractabimus, & aliis ibi adiiciendis exponemus. Aduersus cæteras assertiones non sunt argumenta, quæ vrgeant.

C A P V T IV.

Quatenus genus cum speciebus comparetur.

41

Asso primò: genus vt genus est, & vniuersale, ac totum quoddam potestatiuum, siue in sensu composito huius denominationis non tantum de vna specie, sed etiam de pluribus prædicatur. Probatur hæc assertio, quoniam in hac prædicatione, *homo & leo, & equus, &c. est animal*, animal æquivalenter est omne animal, adeoque eiusmodi actus est æquivalenter copulatiuum: item in hac prædicatione, *homo, vel leo, vel equus, &c. est animal*, animal æquivalenter est aliquod animal, siue per actum æquivalenter disunctiuum attingitur: ac per actum æquivalenter copulatiuum, & æquivalenter etiam disunctiuum fit vniuersale, vt ex lib. præterito ad eius finem constat, & vel inde perspicuum est, quod eiusmodi actus proptera tales plura non tamen formaliter vt plura, sed potius æquivalenter, & implicitè attingant, sicut ad confusionem vniuersalis constitutiuam oportet: genus igitur prædicatur de speciebus proptera vniuersale, & genus, siue generitatem, & vniuersalitatem suam retinens, aut, quod perinde est, quatenus subest actu, quo vniuersale constituitur. Atque hanc assertionem tenuerit B. Th. Scot. Toletus, Hurtad. Amicus, Masius, & alij complures.

42

Quò autem superior doctrina magis elucescat, obiecties aduersus eam ex Scoto, qu. 16. cum dicitur homo est animal, vel de illo prædicatur solù animal quod est; atq[ue] ita neutiquam de eo prædicatur genus, cum hoc latius pateat animali, quod duntaxat in homine reperitur: vel de homine dicitur id animalis quod non est; atque ita prædicatio erit falsa: perperam ergo statutum est, genus de specie, siue vna, siue pluribus verè prædicari posse. Respondeo, prædicari animal, cum id, quod est in homine, tum etiam id, quod non est in ipso: cæterum actu disunctiuo æquivalenter, eo nimis, qui huic æquipolleat, *homo est aliquod animal*, actu indefinite: quapropter neutrum absurdum sequitur. Item obiecties ex eodem Scoto ibidem: si genus animalis vt genus de homine vllatenus prædicatur, tota vtique natura animalis erit in homine: ergo extra hominem nullum erit animal, cum totum sit extra quod nihil est, iuxta Aristotelem 3. phys. text. 63. Respondeo prædicari de homine animal totum, sed non totaliter, quod vt contingat, ex nuncnunc dictis liquefit. Obiecties denique, iudicium, quo prædicatur animal de homine, & leone, & ceteris explicitè sumptis, animal proptera multiplex clarè attingit: haud ergo illud confundit, haud velut vnum, & vniuersale cognoscit: iniuria ergo dictum est, animal vi eius actus prædicari in quantum vniuersale, & genus, siue in sensu composito huius denominationis, quam non aliter, ac denominationem prædicati ab eo accipiat. Sed distinguo primum antecedens: actus ille attingit clarè, & explicitè animal proptera multiplex ex parte subiecti, concedo: ex parte vero prædicati, nego: hinc autem duntaxat sequitur, animal non fieri vniuersale, nec quatenus tale cognoscit ab eo iudicio, proptera tendit in subiectum, fecus verò proptera in prædicatum, aut per apprehensionem realiter distinctam, aut per formalitatem sola ratione distinctam, iuxta varias authorum sententias, de compositione iudicij.

43

Asso secundò: genus cum dicitur prædicabile de pluribus differentibus specie in quid, speciem prædicabilem in ea definitione respicit, neque per

voculam, *specie*, intelligi potest species subiectibilis. Probatur assertio, quoniam alià manifestus circulus committeretur, dum genus definitur, quod de specie subiectibili prædicatur, & species subiectibilis, quæ generi subiectitur. At aliqui contrarium tenent, atque ita arguunt: genus definitur per ordinem ad eam speciem, quæ est eius correlatiuum: huiusmodi autem est species subiectibilis, non vero prædicabilis, quæ proptera talis potius ad individua refertur. Cæterum nihil definiri respectu sui correlatiui quatenus talis, móx constabit. Quare.

Asso tertio: correlatiuum generis verè est species subiectibilis quatenus talis: etenim genus vt genus est superius, & species subiectibilis, vt subiectibilis est quid inferioris genere, cum subiecti ratione superiori, non nisi ratio inferior possit: at correlatiuum superioris est inferior: ergo & generis species subiectibilis. Rursus correlatiuum alicuius est, quod ad illud mutuò refertur, eique vicem repedit, vt cernere est in patre, & filio sibi inuicem correlatiui: at vti genus refertur ad speciem, quæ sibi subiectitur actu aut potentia, ita etiam species subiectibilis, in quantum talis, è conuerso refertur ad genus: eius igitur erit correlatiuum: quapropter species prædicabilis, non nisi vt subiecta generi, eive apta subiecti, correlatiuum illius poterit appellari. Et quidem huic correlationi non obstat, genus neutiquam definiri respectu habito, & expresso ad speciem subiectibilem proptera talem, quia nullum correlatiuum definiri solet, aut iure potest per ordinem ad aliud, quà tale, alià omnis definitio circularis, & vitiosa esset, ad modum, quo hæc definitiones patris, & filii inepta sunt, ac vitiosæ, ex communī dialecticorum consensu, pater est qui habet filium, filius est qui habet patrem. Atque hoc si animaduertissem ij, quorum num. sup. meminimus, neutiquam essent hallucinati, neutiquam arbitrati, in definitione generis, ea vocula, *specie*, speciem subiectibilem proptera talem subintelligendam esse. Benè verum est, vnum correlatiuum definiri posse, & solere, per ordinem ad aliud specificatiuè sumptum v.g. causam respectu effectus, formam respectu materiæ, &c. non verò per ordinem ad illud reduplicatiuè sumptum: cæterum hoc non impedit, quo minus definitur contemplatione speciei prædicabilis; quippe qua specificatiuè loquendo est eius correlatiua, eique subiectibilis.

44

Asso quartò: genus vno sensu est magis vnum, quam species prædicabilis ei subiecta, hæc autem alio sensu genus vnitate superat: etenim species potestatiuè sumpta, & quatenus inferiora includit, est magis vna, quam genus eodem modo acceptum: at è contrario genus actualiter sumpta, siue proptera componitur ex aliis gradibus se simplicioribus, v.g. animal ex viuenti, & sensibili, est magis vnum, quam species eodem vslupata modo. Prior pars est perspicua: quoniam species quoad inferiora sua minus dividitur, quam genus, tum extensiue, propterea, quod inferiora speciei pauciora sunt, quam inferiora generis; tum intensiue, eo, quod inferiora speciei minus sint dissimilia, magis similia re, & ratione nostra, quam inferiora generis: atqui individuus est vnitas: vt ergo species respectu inferiorum, & proptera ea includens est magis individuus, quam genus, idque dupli ex titulo, ita etiam & erit magis vna. Posterior pars similiter est in aperto: quoniam species actualiter sumpta, siue quatenus actu composta, continet genus, & consequenter partes omnes actuales generis, quibus aliam partem addit, videlicet differentiam specificatiuè sumptum.

caud.

46

cam, quam genus actū non includit: hac ergo ratione usurpata species in plures diuiditur partes, quam genus, ac proinde eō est minus individua, & vna, illudque maiori unitate, & individuione præditum. Ita fermē Alexander Alensis s. metaph. B. Thomas 1. part. q. 8. Caietanus, Burlæus, Soncinas.

Affero quintō: tantum species, sed etiam genus à materia simul, & forma lumi possunt, & solent. Ita B. Thomas Scotus, Caietanus, Capreolus, Aegidius, Gabriel, Gregorius, & alij plerique. Ratio huius est: quoniam ut equus v. g. sit animal, nec sola materia, nec etiam sola eius forma sufficit, sed utrumque requiritur existentia: gradus igitur genericus animalis alterutrinque oritur: aut paulò aliter, materia, & forma equi, prout est unum quoddam principium totale tensionum, est animal; prout vero radix, & principium integrum hinniendi, est hinnibile: genus ergo, sicut & differentia, & quicunque alius gradus metaphysicus conueniens enti completo, à materia, & forma duci originem. Quocirca non parum decipitur Niphus, & Soncinas, quorum ille 7. metaph. genus à sola forma, hic verd 1. metaph. illud à sola materia oriū existimat. Porro quamvis genus defumatur ex aequo à materia, & forma, hoc tamen nequaquam negarim, materiam esse genus proportionale, seu simile vero generi, & genus itidem esse materiam proportionalem, sive similem physicae materie: cū tamen forma non cum genere, sed cum differentia, & è conuerso suā habeat proportionē. Atq; in hoc sensu minus proprio verum esse fateor, genus à materia sola, sicut & differentiam à forma egredi. Probatur autem proportio illa generis, & materiae, sive corporis physici: primò quoniam, vt explicat Aegidius, utrumque est indifferens ad plura, genus scilicet ad has, vel illas differentias, & ad hoc, vel illud totum metaphysicum: corpus verd, seu materia prima, ad has, vel illas formas, & ad hoc, vel illud totum physicum: secundò quia, vt disputat Alexander, utrumque est prius suo composito, & actū: tertio, quia sicut ad materiam accidentia communia, ita etiam ad genus sequuntur: quarto, quia sicut materia prius accipit formas viuierales, quam particulares, animam v. g. vegetatiuam, quam sensitivam, & hanc, quam rationalem, vt multi credunt, ita etiam genus prius accipit differentias communes, & superiores, quam inferiores, specialēsque v. g. prius viuens contrahitur ad sensibile, quam ad rationale, & ad rationale, quam ad Petrum: & hinc exponuntur plura loca Aristotelis, quibus materiam genus appellat. Quia autem proportio sit inter differentiam, & formam physicam, & quam contraria haec tenus statuta inter materiam, & genus, ex iamiam dictis facile quinvis colligat. Hic ab aliquibus solet explicari, quo pacto genus sit totum potentiale, & simul pars actualis speciei: sed ad initium libri superioris utrumque pro virili exposuimus.

C A P T V .

Genus respectu individuorum explicatur.

47

Premitto primum, genus, aut eadē aut diuersa re ipsa habitudine referri ad species, & individua: Ad hēc mediate, & remote, ad illas verd proximè, & immediatè: ita Scotus q. 1. 7. de viuier. Conimb. q. 1. de specie. Masius, Fonseca, Auersa, & ceteri communiter: quidni vero? sicut enim animal v. g.

sponde sua aptum est homini, & equo inesse, ita, & Petro, ac Bucephalo.

Præmitto secundò, individua, alia esse completa, videlicet quæ rationē speciū formaliter includunt, vt hic homo, aut hic equus, &c. Alia incompleta, quæ ab ea præscindunt, vel ex parte obiecti, vel ex parte modi, iuxta varias scolasticorū sententias libro superiori memoratas, vt cū hoc animal eminus certino, quin tamen hominē, aut belluā esse discernam. Qui autem individua incompleta ex parte obiecti talia, sive virtualiter intrinsecō distincta, ac præcisa, à ratione specifica negant, eo, quod hoc animal v. g. respectu rationalis ita non se habeat, vt alterum simile, alterum dissimile sit; hoc animal enim quatenus tale nequaquam alteri simile esse videtur, qui inquam eiusmodi individua negant, sequentibus argumentis facile posunt impugnari.

Nam in primis distinctione virtualiæ, obiectiæ præcisionis radix, non in sola similitudine, sed in quauis alia prædicatorum contradictione est posita: quamvis igitur hoc animal, vt hoc, alieci simile non sit, cui tamen rationale dissimile est, nihilominus hoc animal à rationali virtualiter distinguui, & obiectiue præscindi poterit, sicut ad individuum ex parte obiecti incompletum oportet. Deinde animal, prout condistinctum virtualiter à rationali, & homine, hæccitatem terminat, & est hoc animal, sicut natura diuina est hæc numero, pro vt condiūcta à triplici personalitate: hoc igitur animal ex parte obiecti à rationali distinguuitur, ac proinde individuum obiectiue incompletum est. Præterea animal, quod inest homini, virtualiter distinguitur à rationali, & eius etiam hæccitas est, ab eodem rationali distincta, vt constabit in metaph. lib. 2. tract. 4. vbi distinctionem virtualem graduum inæqualium probabimus: tam igitur animal, quam hæccitas, atque ad eum hoc animal à rationali virtualiter distinguui, & obiectiue præscindi poterit, sicut opus est, ad individuum ex parte obiecti incompletum. Denique hoc animal ratione animalitatis est simile equo, & ratione hæccitatis ab equo solum distinguitur, cum tamen per ratione, nec equo simile sit, nec ab equo distinguatur, sed dumtaxat ei sit positivē dissimile: igitur etiam iuxta horum auctōrum principia hoc animal habet prædicata contradictionia, quæ rationali non competunt, ac per consequens hoc animal est à rationali virtualiter distinctum, & obiectiū quoddam sortitur incomplementum.

Præmitto tertio, prædicationem, aliam esse immediatam, aliam mediatam; illa rationē superiorem de inferiori sibi proxima, hæc rationē superiorem de ratione inferiori à se remota prædicat. Præmitto quartō, prædicationem, aliam eis formaliter quidditatuum, per quam interroganti quid sit res, aut ex toto, aut ex parte responderi debet; aliam formaliter non quidditatuum, per quam interroganti quid res sit formaliter responderi nullo modo potest. Quibus positis.

Affero primō: genus prædicatur immediatè in sensu formalī, seu quidditatuo de individuis incompletis. Ita B. Thomas opusc. 65. ad medium, Hurtadus disp. 4. log. sect. 5. §. 26. Auersa quæst. 10. log. sect. 5. §. dico tertio, Arriaga disput. 7. log. sect. 1. subsect. 6. num. 28. Louanienles, & alij, tum recentiores, tum etiam antiquiores. Suadetur autem hunc in modum, quando eminus viso animali, & quodnam sit incognito, hoc animal esse animal affirmo, ea prædicatio est generis de individuo incompleto: at est immediata in sensu quidditatuo, seu formalī, ergo &c. Quod ea prædicatio sit genera-

Cc 4 risa

48

49

50

ris, est in aperto: quoniam animal illud, quod prædicatur, est vniuersale logicum, vt ex capite præterito constat, & de pluribus differentibus specie prædicabile: ergo est genus. Quod autem ea prædicatio sit eius de individuo incompleto, palam est ex iis, que secundo loco præmisimus: eam verò esse immediatam in sensu formalis, seu quidditatu faciliè probatu est, siquidem de hoc animali nihil immediatus in eo sensu prædicari potest, quam animal: si quid enim, maximè homo; at homo non prædicatur in sensu quidditatu, seu formalis de hoc animali: nam interroganti, quid est hoc animal, confusè, & incompletè cognitum, responderi nequit, esse hominem, sed esse animal, & viuens sensibile; & respectu huius animalis, quatenus hoc animal est, materialiter omnino se habet, quod homo sit, & in eius conceputu neutriquam homo ratione nostra includitur: quo pacto hac prædicatio, iustitia diuina est misericordia, iuxta non paucos aduersarios formalis, & quidditatu nequaquam est, quoniam de eorum sententia, interroganti, quid sit iustitia diuina, per misericordiam ineptè respondetur; & respectu iustitia diuina, quatenus formaliter, ac ratione nostra talis, misericordia materialiter, & per accidens se habet.

51 Atenim assertioni præcedenti refragantur communiter Thomistæ, quibus accedere videntur ex nostris, Conimbricenses in logica cap. de specie quæst. 2. art. 1. Tellez 1. part. summæ disp. 6. sect. 4. his enim locis, eius, quod genus est, proximam, & immediatam relationem ad solam speciem admittunt. Primum autem argumentum pro hac sententia eiusmodi est: genus definitur in ordine ad speciem: ergo de ea sola immediate potest prædicari. Respondeo, sicut vniuersale definitur in ordine ad multa, videlicet unum in illis, & non propter ea de multis solum prædicari debet, sed frequentius de uno solo; ita similiter genus definiri in ordine ad species, quin tamen de solis illis debeat immediate prædicari.

25 Secundum argumentum Thomistarum est, inter gradum supremum, & infimum nequit non interiuci: ergo inter genus animalis, v. g. & individuum incompletum interponi debet species, ita, vt de hac priusquam de illo animal prædicetur. Respondeo; vel nomine gradus supremi, & infimi lato quodam sensu intelligitur gradus superior, & eius correlatius, nimirum inferior; & sic antecedens est falsum, cum plures gradus superiores, & inferiores immediati sint, vt ens, & substantia, hæc, & corpus, nec non corpus, ac viuens, &c. vel gradus supremus, & infimus strictè usurpantur, & ea nomina ad viuum refecantur; & ita, quidquid sit de antecedenti, consequentia prorsus nulla est, siquidem genus animalis non est gradus supremus strictè loquendo, quovè non sit alius superior: cur ergo de individuo incompleto immediate prædicari nequeat, quantumvis inter gradum supremum, & infimum medius semper interesse debeat?

53 Tertium argumentum aliquorum est: species subiicibilis est, quæ immediate subiicitur generi: ergo si individuum incompletum immediate subiicitur generi, erit species subiicibilis, quod planè absurdum, & aduersus omnes esse videtur. Reponendit cum P. Hurtado non pauci, individuum incompletum non esse speciem subiicibilem, quia non subiicitur immediate soli generi. siquidem speciei, cum qua ipsa identificatur, in alia cognitionum serie subiici potest. Verum hæc solutio non placet.

Tum, quia in sensu quidditatu, seu formalis individuum incompletum soli ei, quod genus est animali v.g. subiici valet, & speciei, videlicet homini, aut equo ita nequit subiici, vt conitat ex iis, quæ nuper differimus. Tum etiam, quia species subiicibilis differentiæ subalternae subiicitur, homo, v.g. sensibili: ergo non est de ratione illius, vt soli generi subiiciatur.

Quamobrem respondeo primò, individuum incompletum non esse speciem subiicibilem, quia non est species prædicabilis, quæ cum subiicibili fortasse recurrat, & conuertitur, vt nonnulli satis probabiliter arbitrantur. Respondeo secundò, speciem subiicibilem aut esse speciem prædicabilem, aut certè respicere debere speciem prædicabilem, tanquam rationem se inferiorem, quo pacto animal dici potest species subiicibilis contemplatione viuentis, quia hominem, & equum, aliasque species prædicabiles sub se continent; at individuum incompletum, nec species prædicabilis est, nec eam infra se cohibet. Re pondeo tertio, speciem subiicibilem esse eam, quæ subiicitur generi, quod genus sit respectu illius; hæc autem subiicibilitas individuo incompleto neutriquam conuenit, vt haud ita post constabit.

Demum respondeo, individuum tam completum, quam incompletum, dici posse speciem subiicibilem absq; ullo incômodo: quod hac ratione suadeo: sicut species distinguntur à genere, & è cōuerso, ita similiiter ab individuo, nec ab hoc magis, quam ab illo: at genus species subalternae, seu subiicibilis respectu alterius generis dicitur, adeoque tantum à specie prædicabili infima distinguitur: ergo & individuum dici poterit species subiicibilis, & non ab hac, sed à sola specie prædicabili distinctum.

C A P V T VI.

Superioris instituti prosecutio.

A Slero secundo, genus respectu suarum species, quotiescumque prædicatur immediate in sensu formalis, & quidditatu de individuis incompletis, animal v. g. de pluribus prout sunt duntaxat quedam animalia, non est genus, sed species contemplatione illorum. Ita Rubius quæst. 5. de specie, conclusione 1. Auersa quæst. 10. de genere sect. 5. §. hinc sequitur tertia. Oviedo controu. 4. log. p. 4. num. 3. Arriaga suprà disp. 7. sect. 2. subsect. 6. num. 29. & sequentibus, Probatur autem hæc secunda assertio talem in modum: animal est tota essentia individui incompleti: cum igitur de eo prædicatur, non tanquam genus, sed tanquam species de illo prædicabitur, quando speciei quidem proprium est complete, & generis quatenus talis non nisi incomplete prædicari: nisi verò quis dicat, illud enunciari velut differentiam, aut proprium aut accidentis, quod est improbabile prorsus, aut velut sextum, & inominatum vniuersale, quod etiam falsum est, ac paulo inferius impugnandum: antecedens suadetur; nam consequentia est sponte sua perspicua: idcirco animal rationale est tota essentia hominis, aut etiam huius hominis, quoniam interroganti, quid sit alteruter, per animal rationale adæquate satisfit: at interroganti, quid sit hoc animal incompletè cognitum qua tale, per viuens sensibile ex toto satisfit: haud enim prout duntaxat hoc animal est: essentialiter rationale, aut hinnibile;

56

iuxta

iuxta superioris dicta, adeoque per neutrum responderi debet ei, qui de illius quidditate interrogat: animal ergo seu viuens, sensibile est tota essentia huius animalis, quatenus est tale tantum.

57 *In* Preterea si adetur eadem assertio, & superior ratio amplius illustratur: quemadmodum se habent adiunctice, homo, & hic homo, ita animal & hoc animal. prout solummodo tale: ast haec praedicatione, hic homo, est homo, est specifica: ergo & haec: hoc animal est animal. Denique non repugnat idem respectu diuersorum ad diversum praedicabile spectare: quo pacto coloratum respectu huius, & illius subiecti substantialis, de quibus dicitur in quale, est accidens quintum predicable, respectu vero albi, & nigri, de quibus in quid incompletè dicitur, eo ipso est genus: cur ergo animal verbi gratia, contemplatione hominis & equi genus, individui vero incompleti vnius, aut plurimum species, esse nequeat.

58 Atque hinc satisfit ex facili, duobus primis argumentis Thomisticis, aduersus primam assertionem nostram huius initio capituli positam. Quod enim genus definitur per ordinem ad speciem, arguitum, animal v.g. prout genus est, de sola specie cum immediate, tum quidditatiuè predicari, secus verò si sumatur, non in quantum genus est, sed quatenus rationem speciei induit: at illud solum materialiter usurpatum, & non formaliter, seu in quantum genus de individuis incompletis quidditatiuè & proximè dici ea assertione statuimus: nihil igitur ei definitio generis respectu specierum officit. Præterquam, quod in definitione generis, non tantum specierum, sed etiam individuorum fit mentione: haud enim species modo, v.g. homo, & equus specie differunt, sed etiam utriusque, individua, videlicet Petrus, & Bucephalus, atqui genus definitur intuitu plurium specie differentium: ergo & contemplatione individuorum. Rursus inter gradum supernum, & infimum semper interiori oportere medium, quid arguit aliud, quam quod de individuis incompletis genus reduplicatiuè sumptum, & prout illorum gratia tale, dici neutiquam sufficiat?

59 Verum enim animal respectu individuorum, quæ confusè, & imperfectè nobis apparent, genus esse tueret P. Hurtadus dif. p. 4. Log. sect. 5. §. 32. Compton. disp. 33. log. sect. 6. & cum iis alij non pauci. Primo, quia fieri potest, vt eiusmodi individua sint homo v.g. & equus, adeoque specie differenti: at species nequit predicari de pluribus differentibus specie, seu plus, quā numero; animal ergo respectu eorū non potest esse species. Secundo, quoniam species est tota essentia rei, atqui animal non est tota essentia eorum individuorum, cum alterum sit homo, adeoque non tantum essentialiter animal, sed etiam rationale, alterum vero equus, & consequenter ultra animal hinnibile quoque. Tertio, quia haec praedicatione, hoc animal est animal, non differt ab hac hoc ens est ens, si non rem praedicatam, sed modum praedicandi species: at ista posterior haud est species de individuo: ens enim nequit esse species, nulla siquidem species est, quæ sub aliquo genete non contineatur: ens autem nullum genus, immo quod plus est, nullam rationem superiorem etiam analogā supra se habet: prior igitur illa praedicatione haud potest esse species de individuo. Quarto, quia hoc animal ita comparatum est, vt confusè, & implicitè inuolat rationalitatem v.g. sicut homo eam includit: haec ergo animal de eo completere, haud instar speciei praedicari

valet, aut certè etiam differentia de specie velut species, ac de toto cuius est pars quædam incompleta, complete poterit enunciari.

60

Hæc tamen admodum non premunt: ad primum dicendum est, hoc animal, & illud, prout duntaxat talia, & quatenus præcisa à suis differentiis specificis qua ratione modo usurpantur, neutiquam differre species, vt est luce clarior: non esse ergo, quod animal respectu illorum genus esse debeat, aut species esse nequeat. Ad secundum eodem modo dicendum est, individua incompleta, penes id tantum in quo à differentiis specificis formaliter, ac ratione distinguuntur, usurpata, haudquam esse quidditatiuè rationale, hinnibile, aliudvè simile, esto ea sint ripa, & identice, vt & sponte sua liquet, & superior est à nobis probatum: solura igitur animal esse potest, ac debet tota eoru essentia, haud secus, ac homo huius, & illius hominis. Ad tertium dico, hoc animal ex parte obiecti, & per identitatem realem esse quidem rationale, vt iam iam concessum; ceterum ex parte modi, & ratione nostra, haud esse rationale: nam esseceitas, nec non etiam animalitas huius animalis prope talis duntaxat constitutiva, sunt gradus inæquales respectu rationalitatis, earumque alia natura quidem ordine illam anteuerit, alia consequitur: ritu ergo quorumvis aliorum graduum erunt amba ab ea quidditatiuè, & ratione nostra distinctæ, & hoc animal, quod constituant à rationali similiiter distinctum denominabunt. Porro hominis cum rationali quidditatiuè, & formalis identitas nihil intereft: sunt enim definitum, & definitio, non verò gradus superior, & inferior: hos autem quamquam vbius ratione distinguant omnes, si solos Nominales excipias, de definitione tamen, & definito quis idem dixerit;

61

Quod attinet ad quartum, illud in primis insto: quoniam haec praedicatione, hoc animal est animal, iuxta aduersarios est generis de individuo: at eorum plerique negant, hanc esse generis de individuo, hoc ens est ens, & non immitto, cum valde probabile sit, & fortasse magis, quam contrarium, ens neutiquam esse genus: licet ergo prior illa praedicatione sit specifica, non propterea talis erit posterior, aut esto haec non sit specifica, eiusmodi tamen esse poterit illa prior. Deinde secundò respondeo cum patre Arriaga supra subl. 6. num. 32. prædicationem illam, hoc ens est ens, esse specificam, neque de ratione speciei praedicabilis esse, vt genus aliquid super se habeat: tum, quia non est, quod potius species praedicabilis præsupponat genus, quam individuum speciem: at est individuum nulla specie praedicibili in inferius, & eiusmodi esse Deum optimum maximum, & per se constat, & scitè animaduertunt nostri Conimbricenses quæst. 2. de specie, art. 2. prope finem: tum etiam quia speciem praedicabilem nulli subiectam generi, extra casum praesentis controvergia, videlicet punctum admittunt quidam, apud Fonsecam lib. 5. metaph. cap. 28. qu. 16. sect. 4. §. ad tertium dices: nouum igitur his videri non debet, si ita in praesenti de ente respectu huius, & illius entis quatenus præcise talium philosophemur; præsertim, cum contraria eorum de puncto sententiam argumenta adduci solita, aduersus nostram de ente neutiquam procedant: res etenim materialis prout vnuocè abstracta à diuisibili, & individuabilis, eo ipso videtur esse multis de causis genus respectu puncti, quod sub se proculdubio continet: tales autem causæ, quænam esse possunt in ente, à quo nulla ratio communis saltem vnuoca abstractur: tum quia, non omnis differentia alicuius generis

L

se superioris est differentia, ut cernere licet, in iis, quibus ens contrahitur ad substantiam, & accidens creatorem, & creaturam: cur ergo species omnis generi alicui inferior esse debeat? tum denique quia satis est, ut species subiectibilis sola genus se superius postulet; satis, si in ea sola verum habeat, quod dici consuevit, speciem componi ex genere, & differentia: non ergo id species praedicabilis a subiectibili diversa expolcat. Tertio rpondeo, praedicabilia quinque diuisa, & instituta esse ad explananda Aristotelis praedamenta decem, ut significant illa Porphyrii verba in eius in Isagogeis ipso vestibulo, cum necessarium sit Chrysostomi ad Aristotelis praedamentorum doctrinam quidnam genus, quid differentia, quid species, quid proprium, & quid accidens sit cognoscere, &c. nihil ergo spectare posse ad aliquod quinque praedicabilium, quod non fuerit directe, aut indirecte in aliquo praedamento: cum ergo ens sit supra cuncta, cum nullo inferius, ad nullum fortassis praedicabile illud attinere: mirum ergo non esse, quod ea praedicatio, hoc ens est ens, neutiquam sit specifica, aut secundi praedicabilis. Ecquem autem lateat, hanc rationem non procedere in animali, quod in praedamento substantiae certam habet, stabilemque sedem.

62 At vero Louanienses, & pauci alij, eam praedicationem, hoc animal est animal, aut pertinere ad sextum quoddam, & innominatum praedicabile, &c, nec genericam, nec specificam, aliamne esse earum, quas Porphyrius recensuit. Quin etiam idem de hac praedicatione, Petrus est animal, & quavis alia simili existimant, nullumque, quod ad praesens attinet, inter individua completa discrimen agnoscunt. Primum autem huius sententiae fundamentum sic habet: genus definitur in ordine ad speciem solam: huius ergo solius gratia animal, verbi causa, genus est, non vero contemplatione individuum, qualia ea cumque sint, & haec completa, siue incompleta: atque eorum intuitu species haudquaquam est, ob rationes ab Hurtado, & aliis nuper adductas, quarum potissima est, quod multoties contingat, illa species & non solo numero differre: neque etiam differentia proprium, aut accidens; quando haec tria dicuntur in quale: quo pacto nequit animal enunciari: ergo aliud sextum, & innominatum universaliter.

63 Eiusdem sententiae secundum fundamentum est huiusmodi: animal dicitur immediate, ac formaliter de individuis incompletis: sed non tanquam genus, ut supra late probatum manet, nec tamquam species, differentia, proprium, aut accidens, ob iam insinuata, & in transcurso perstricta: quidquid ergo sit de individuis completis, saltem respectu eorum, que sunt incompleta, nequit animal non esse universaliter quoddam innominatum, & a quinque vulgaris longe diversum. Quod argumentum sicuti pro Louaniensium sententia aliqui contra secundam assertionem nostram opponunt, ita etiam aduersus primam initio capitum positam eo vtruntur alij non pauci: cum enim animal nequeat esse aliquod ex quinque praedicabilibus, respectu individuum, que sunt incompleta, & veluti sub luce maligna nobis apparent, nec innominatum, ac sexti generis universaliter; hoc namque ut a communis scholasticorum consensu, sic etiam a vera ratione abhorret: reliquum est, ut de illis immediate, & formaliter nequeat enunciari.

64 Tertium eius sententiae fundamentum ita habet: Quot modis unum oppositorum dicitur, tot alterum dicatur necesse est, iuxta Arist. lib. I. top. cap. 13. ac

ceteros dialekticos: atqui correlatum, & oppositum animalis, seu id, quod ei subiectitur, duplex est, nimirum species, & individuum. ergo animal etiam, quatenus de utroque praedicabile, eorumque correlatum, bifariam debet vtiupari, videlicet ut genus respectu speciei, & ut aliud praedicabile sextum & innominatum respectu individui: alioqui profecto duobus subiectibilibus unum praedicabile, & duabus correlatiis unum duntaxat relatum ex aduerso respondebit.

Quartum eius sententiae fundamentum: genus prout tale, vel refertur ad individua, una priorius, eademque relatione, qua ad speciem, aut diversa, ac multiplici: neutrum autem dici potest: relinquitur ergo, ut eorum contemplatione nequeat esse genus, aut velut tale de eis enunciari. Quod non una relatione suadetur: primò quia species, & individua respiciunt genus, eique dicuntur subiecti: at non uno individuibili respectu: quomodo enim in diversis extremis ac fundamentis non sit multiplex, ac diversa relatio ad aliud: quomodo una sola: haud ergo è contrario poterit genus una habitudine, & relatione species, & individua contueri, eique vicem rependere: & quidem ut non terminat relationem eorum sine mutua, ac reciproca sui ad utrumque relatione, ita neque duplē eorum respectum, sine aliis totidem. Secundo suadetur id ipsum: sicut genus respicit speciem, & individuum, & de eis est in quid praedicabile, ita etiam individuum intuetur genus, ac speciem, & iis est in quid subiectibile: at non una relatione subiectibilitatis, quandoquidem specie subiectitur complete, & generi incomplete; quo pacto generis, & speciei praedicabilitas iuxta Porphyrium, ac ceteros omnes est diversa, quia alterum eorum praedicatur in quid incomplete, altera vero in quid complete: similiter ergo genus neutiquam poterit eadem relatione praedicabilitatis speciem, & individuum recipere.

Iam quod non diversa relatione genus prout tale possit ad speciem, & in individua referri, haud est admodum probatum difficile: nam primò, si est diversa relatio generis ad individuum, & speciem; haud ergo genus respectu eorum unum erit, sed multiplex: haud consequenter erit species infima universalis, sed potius quadam ratio superior ad diversa genera, quorum aliud species, aliud individua respiciat: primum, non quinque, sed sex erunt universalia, unum nimirum, aliudque genus, & cetera quatuor. Rursum secundo: sicut potentia respicit actum, & obiectum, hoc medietate, illum immediatè, ita quoque genus respicit speciem proximè, & individuum remotè, vbi semel ad utrumque, formaliter sumptum, referatur: at potentia non ferit una relatione, actum, & alia obiectum; quis enim distinguit, aut separat in visu corporeo haec duo, efficere nimirum immaterialiter visionem, & vi illius rem propositam sibi videre: pari ergo modo genus, non nisi alia atque alia relatione, poterit species, & individua ferire.

Præterea tertio suadetur id ipsum: non est diversa relatio speciei, & individui ad genus, sed ambo ei subiectiuntur eodem individuibili respectu: à fortiori ergo genus, quod non multiplex sed unum est eadem poterit relatione ad species, & individua referri, ac de eis praedicari. Antecedens probatur: quoniam si relatio subiectibilitatis incompleta, & quidditativa non esset eadem, sed diversa in specie, & individuo, ab his potest abstrahi una ratio subiectibilis in quid incomplete: quemadmodum, quia non est eadem sed similis relatio filiationis in Petro, & Paulo, ac ceteris hominibus, ratio communis filii potest ab eis

65

66

67

etis omnibus abstrahi : repugnat autem ea ratio cōmuni*s iubici*bilis à specie, & indiuiduo abstracta; tum, quia esset immediatū, ac primum generis correlatiū, qua ratione non albedo, aut nigredo, sed color abstractus ab vtrraq; est primum, & immediatum correlatiū visuæ facultatis: quid autem hac absurdius sequela? quid magis contrarium Arist.apud quem l.6, top c.2, omne relatiū debet defini*n*iri per proximum & immediatum correlatiū suum: at genus definitur in ordine ad speciem: ergo hæc sola est eius immediatum, & primum correlatiū, & non aliiquid ab illa, & indiuiduo abstractum ratione nostra: tum, quia si daretur ratio illa communis subiicibilis in quid incompletè, ea haud dubiè eslet media inter genus etiam infimum ex una parte, & speciem itidem infimam indiuiduumque ex alia, vt pote ab his abstracta, & illi subiecta eiusque correlatiua: sequela videtur euidentis: consequens euidenter falsum: aut enim ea ratio subiicibilis media est specifica mērē, aut genericā. Si secundum; ergo genus infimum erit, & non erit tale: erit vt supponitur, non erit, cum alia rationem genericam sibi subiectam, & inferiorem habeat, quo pacto viuens non est genus infimum, sed supremum, quia genus animalis infra se despicit: sin autem primum; talis ratio subiicibilis erit, & non erit mera species prædicabilis: erit, vt supponitur, non erit quia cum non solum indiuidua, sed etiam species subiectas habeat & ab vtrisque abstrahatur, fieri non potest, vt sit tantum species, ac nullatenus genus: aut certè animal, v.g. neutrum obstante quantaua specierum comprehensione, non generis, sed speciei rationem obtinebit. Tum etiam, quia si à specie & indiuiduo abstrahi potest aliiquid subiicibile generi in quid incompletè, vtroque prius & generi immediatus, pari iure poterit etiam abstrahi à genere, & specie aliqua ratio prædicabilis in quid de indiuiduo, ac proinde ex hoc quoque titulo plura erunt vniuersalia quam quinque, videlicet præter ea quæ Porphyrius recensuit, nobisque reliquit; talis ratio prædicabilis in quid abstracta à genere, & specie: necnon insuper alia ratio prædicabilis in quale superior proprio, & accidenti: quidni enim hæc sicut illa abstrahatur? Hæc fermè sunt quibus probari consuevit, relationem generis prout talis ad species & indiuidua fore, si daretur, eadem, & simul non eadem, sed diuersam, adeoque prorsus impossibilem esse.

C A P V T VII.

Doctrina nuper posita impugnatio: ubi etiam an relatio generis ad species & indiuidua sit una vel multiplex, necnon quodnam sit eius primum & adequatum correlatiū?

68 Ceterum assero tertio aduersus propositam Loquianensem doctrinam animal v. g. prædicatur formaliter, & quidditatū de indiuiduis completis, Petro scilicet, Bucephalo & ceteris, sic vt respectu eorum sit genus, & ad nullum vniuersale sextum innominatumque pertineat. Ita non tantum antiquiores omnes, qui eiusmodi vniuersalis neutriquam meminere, sed etiam recentiores plerique, præsertim vero Conimbricenses, Fonseca Hurtadus, Rubius, Tellez, & Arriaga. Sauditur autem hunc in modum. Genus est, quod prædicatur de pluribus differentibus specie in quid; erit ergo genus respectu eorum, quæ differunt specie; at qui indiuidua propriæ

loquendo differunt specie, ac sunt ad iniucem dissimilia: ergo respectu illorum animal erit verum genus. item vitus corporeus v.g. quamvis respiciat actū videndi, & obiectum, hoc mediata, & illum proximè & immediate, vnum tamen est, & non multiplex respectu vtriusque quod idem cernere est in quauis potentia comparata cum actu, & obiecto suo: similius ergo animal genus, vnumque vniuersale erit respectu specierum, & indiuidorum. vt ut hæc mediate, & illas proximè intueatur. Alij id ipsum probant, quoniam diuisio vniuersalis, seu prædicabilis in quinque, est adæquata, & quæ cuncta complexu suo continent: erit ergo animal respectu indiuidorum, non vniuersale innominatum, & ordine sextum, quod vtrique nullum est, sed potius verum genus, & ad primam seriem pertinens eorum vniuersalium, quæ Porphyrius digessit. Quo minus tamen hæc ratio mihi placeat, in causa est ens, quod quidem vniuersale est, & tamen nullum fortassis ex quinque, vt multi valde probabiliter existimant: quidni ergo tale sit animal respectu indiuidorum, si aliunde non obstat: standum ergo est duabus rationibus nostris, & eas propter reisciendū, si non alibi. at certè hic, eiusmodi innominatum vniuersale velut omnino commentitum, ac nullius rei gratia necessarium, aut utile.

69

Proximum est, vt contrariis respondeamus argumentis. Ad primum dicendum est: genus definiri per speciem, sed ita, vt indiuidorum fiat mentio, eorumque aliqua ratio habeatur, vt æpe sepius dicatum. Deinde fac ad olam speciem genus vi suæ definitionis referri: quid inde: profecto nil nisi ad summum, quod species sola sit immediatum correlatiū generis, & indiuiduum, quod in eius definitione prætermittitur, solummodo mediatum; hoc autem quamvis ita sit (nihil enim in præsens decerno, infra quid verius sit disputaturus) haudquam tollit, animal esse genus respectu indiuidorum: quando visus talis quidem est, non tantum respectu actus videndi, quem proximè, sed etiam obiecti, quod remotè quodammodo, & mediate respicit.

Ad secundum argumentum negandum est, animal comparatum cum indiuiduis incompletis haud esse speciem; quam enim imbecilles sint rationes ad id probandum afferri ollitæ, superius vidimus. Quocirca nec aduersus secundam assertiōnem nostram sequitur, animal esse sub aliquo respectu sextum quoddam & innominatum vniuersale, nec aduersus primam, quod de indiuiduis incompletis nequeat immediate prædicari.

Ad tertium respondeo, plurimas illud difficultates pati, cum tamen vnam, eamque satis leuem obiciat. Instatur primò: quoniam actus, & obiectum sunt correlatiua potentiarum, plura vtrique non vnum, alterumque mediatum, alterum immediatum, quia propterea respectu vtriusque diversa sit, aut multipliciter subeat ullam, vt est paulo superius ostensum: cur ergo animal, v.g. dici debeat prædicabile, multiplex, & diuersum, genus scilicet, & aliud innominatum, comparatione duplicitis correlatiū, speciei nimurum, & indiuidui, seu subiicibilis proximi, atque remoti. Rursus pater, & filius sunt correlatiua & tamen multiplicitatis filii, eorum pater nequaquam multiplex euadit. Magister item, & discipulus suam habent correlationem: nihilominus plurimi discipulorum vnum est magister, necnon vnius aliquando discipuli plures magistri. Intellectus etiam, & intelligendi actus iniucem sunt correlatiua: at ab uno intellectu plures intelligendi functiones existunt. Denique ne præsentis materiæ carceres

70

egrediar, genus, & species, hæc, & individuum, sunt correlativa; multarum tamen specierum unum genus est, & plurium individuorum non multiplex, sed una species: mille alia, sed his similia.

72 Proinde eis prætermisssis absolutè respondeo, quoties unum correlatum est multiplex, aliud etiam oportere multiplicari, non in concreto, vt exempla adducta satis manifeste conuincunt, sed in abstracto, & facta appellatione suprà solam relationem: quasi sensus Aristotelici axiomatis sit, ad multiplicitatem unius correlatiū relationem alterius debere esse, saltem ratione multiplicem: quo p. dixit B. Thom. 3. parte quest. 35. art. 4. ad 3. filium, cum unus sit, non unum tamen ratione nostra, sed multiplicem relationem filiationis habere ad geminum generationis suæ principium, patrem scilicet, & matrem: quamvis, vt ostendam in met. lib. 3. tract. 6. cap. 8. longè probabilem sit, eiusmodi respectum esse etiam te multiplicem, ac numero, & specie diuersum. Quocirca in praesenti, esto animal sit unum prædicabile respectu speciei, & individui, & non nisi genus, duplē tamē relationem prædicabilitatis genericæ suo sibi iure vendicabit, duplē inquam numerice, ac specificè, siue quod iuxta est, reuera distinctam, ac dissimilem; at eum cuius dissimilitudo cum similitudine quādam, & homogeneitate cohæreat, vt paulo inferri exponetur. Non me latet P. Fonsecam lib. 5. metaph. c 28 quest. 14. sect. 3. aliter interpretari Aristotelicum illud pronunciatum nobis obiectum, quasi locum habeat, non in correlatiū mediatis, at in proximis, & immediatis: ceterum quod ne in his semper verum sit, exemplo actus intelligenti, & intellectus, vt aliis supersedeam, satis constat: quapropter nihil interest, visum in commune duplē esse, corporis nimurum, & animi, pro eo, ac videndi actus alius est corporeus, alius mentis solius: hoc enim quod adducitur in contrarium, cum particula sit, nequit regulam assertiū generalē firmare.

73 Ad quartum respondeo: relationem generis ad speciem, & individuum esse unam unitate similitudinis, secus vero unitate identitatis, & indistinctionis: item esse diuersam, ea diuersitate, quæ excludat unitatem posteriorem, non vero priorem; aut quod perinde est, esse distinctam, sed non omnino dissimilem, aut diuersam rationis: quo pacto, vt superius dictum est ex B. Thoma, relatio filii ad Patrem, & Matrem est distincta quodammodo, sed tamen similis, & homogenea, & ea, quæ filio dicitur: quid ni ergo distincta illa relatio animalis ad speciem, & individua, similis tamen, & eiusdem rationis, adeoque genericæ esse possit? Porro dux primæ probationes argumenti, quatenus aduersus priorem huius decisionis partem, earumque relationum similitudinem, & homogeneitym procedunt, haud sunt ponderis alicuius: non prima, quia species, & individua referuntur ad genus relatione quadam simili, & eiusdem rationis, nimur propterea ei subiiciencia in quid incompletè: igitur si è contrario argendum est, genus non, nisi relatione homogenea ad speciem, & individua referetur: quid: quod B. Thomas loco iterū, iterumque memorato docet, filium uno re ipsa, & eiusdem nominis, ac natura respectu excipere relations ad se patris, & matris inuicem specie differentes: hoc autem si verum est, non video, cur genus unius tantum relatione suppeditare non possit duabus ipsis specie diuersis, quas aliqui in specie, & indi-

viduis eius ergo admittunt: non secunda, quoniam individuum subiicitur speciei in quid complete, & generi in quid incomplete, cum tamen species, & individua generi in quid incomplete ex æquo subiiciantur: quamvis ergo individui, contemplatione generis, & speciei, sit diuersa subiicitas, sicut & illorum, comparatione individui, prædicabilitas est specie diuersa, eandem scilicet ob causam, haud propterea erit individui, & speciei subiicitas omnino diuersa, & heterogenea. Atque ita centent Conimbricenses, Tellez, Hurtadus, Auerfa, & ceteri communiter, si paucos quosdam cum P. Fonseca excipias.

Qui supra citato cap. 28. quest. 14. sect. 4. in ea sententia est, vt existimet, individuum una eademque profusa relatione genus, & speciem intueri, & utriusque subiici, cuius singularis opinionis triplex circumfertur ratio: prima est: individuo per se, & necessario conuenit subiici incomplete tunc speciei, & contingenter, atque ex accidenti subdi incomplete generi, cum fieri iuxta aliquos possit, vt individuum subiiciatur aliquando priori modo, & non posteriori, speciemque, & non genus respiciat, & eiusmodi forrassis sit hoc punctum, aut haec materia, contraria vero nunquam videntur, vt individuum ad genus prætermissa specie respectum habeat: ceterum ex æquo conuenit per se, & necessario, generi quidem incomplete prædicari, & speciei complete: quamvis ergo diuersus hic modus prædicandi diuersum prædicabile constitutus, pro eo, ac censuit Porphyrius, at diuersus ille subiiciendi modus subiiciencia specie diuersa neutrum arguit: quia nimur alter est individuo per accidens, vt dictum est, ac proinde in numero subiicitur nulla illius est habenda ratio. Secunda eiusdem opinionis probatio est talis: individuum subiicitur generi mediate, & interuentu speciei: eadem ergo relatione, qua speciem tangit, ad genus se extendit, quo pacto idem est respectus obiecti ad actum, & potentiam, quia huic medio illo obicitur. Tertia denique eius placiti probatio sic habet: si individuum esset aliud subiicie contemplatione generis, & aliud intuitu speciei, similiter aliud, aliudque esset comparatione differentia specificæ, & genericæ: neque non species aliud subiicie forret respectu generis proximi, & aliud respectu remoti, nequaquam vero idem: quia tamen absurdum est, & à nemine admissa.

Enimvero standum est communi opinioni, tum propter rationem traditam, diuersumque illum subiiciendi modum in quid complete, & in quid incomplete: tum etiam, quia uti individuum medianente quodammodo specie participat genus, ita etiam differentiam genericam: sed haec secunda particatio mediata non obstat, quo minus individuum sit aliud subiicie respectu speciei, & aliud respectu genericæ differentiæ, cum huic in quale, & illi in quid subiicitur: ergo etiam diuersum subiicie comparatione generis, & speciei, quantumvis alterum mediate, alterum vero immediate participet. Ad primæ probationem contrarium earum, quæ sunt posita numero superiori dicendū, in primis non esse necessarium absolute, vt individuum subiicitur, vel generi, vel speciei, & reperiiri aliquod neutri subditum, videlicet Deum optimum maximum: hinc tamen hardi inferri posse, quod individuum ad nullum subiicie attinet, seu generis respectu, seu speciei: quamvis ergo possit subiici speciei, & non generi, neutrum vero è conuerso, haud sequetur inde, nequaquam illud esse subiicie peculiare respectu

respectu generis: aut si illud aliquando auelli à genere propriam huius intuitu subiicibilitatem ei semper adimit, quid si etiam interdum auelli, tam à genere, quam à specie efficiat, vt nunquam sit subiicibile proprium, ac dialecticum, comparatione alterutrius.

76 Deinde falsum arbitror, quod assumit eiusmodi probatio: hoc enim punctum, vt subicitur speciei puncti, sic generi rei materialis, & hæc materia, vt speciei materia, sic etiam generi substantia in communi, aut certe rei materialis, prout ab ea, & formis ab illa pendulis abstrahit: quod si, vt probabilius est, nec punctum vt sic est species infima, nec materia prima, ita quidem hoc punctum subiicitur puncto huius speciei, & exinde puncto, prout est generalis ratio ad punctum huius, & illius speciei, parique modo hæc numero materia huius destinata speciei materia & hac mediante materia, genericæ, qua plures specie diuersas, cuiusmodi censem aliqui esse materiam cælestem sublunarem, ambitione sua complectitur: quorsum ergo adstruitur in indiuiduo aliquo, respectus ad speciem prædicabilem sine vlla ad genus? Parum autem interest, quod quidam ita existimant: nam alii etiam placet, & satis probabiliter, indiuiduum subiici aliquando generi, & non speciei prædicabili, v.g. primam sanctissimam triados personam communia rationi diuinæ personæ, qua scilicet, cum dissimiles personas contineat, earum respectu non est species infima, adeoque genus: at eis est immediatum, nullisque interiectione speciei de illis enunciatum, vt intuenti constabit. Adiice, vbi semel verum sit, quod aiunt plures Thomistæ, angelos esse immultiplicabiles infra eandem speciem, hoc ipso Gabrielem v.g. debere subiici generi cuidam Angeli, & nulli speciei: iam ergo, si, quia indiuiduum iuxta quosdam subditur speciei sine genere, peculiare respectu huius subiicibile non constituit, pari iure haud etiam erit respectu illius peculiare subiicibile, cum sine illa iuxta non paucos generi possit aliquando subiici. Denique permisso gratis eo toto, quod assumitur, quid tum? homini etiam est accidentarium esse album: quoties ramen est eiusmodi, haud ei accedit, sed necessario conuenit, subiici albo vt sic in quale, & longe aliter, quam generi aut speciei homini, scilicet, aut animali: quamvis ergo indiuiduo necessaria ratione, & per se non conuenit subiici generi, vti volunt aduersarij, at si quando ei subiicitur, non quidem nisi aliter, quam speciei, & longe diuersa relatione.

77 Ad secundam probationem, nec non actus, & potentia exemplum paulo inferius constabit, quando sermo erit de diueritate earum relationum, quibus genus ad speciem, & per hanc gradu facto ad indiuiduum descendit. Tertia probatio in eo peccat, quod ad eius instar argui posset, atque inferri, differentiam proximan, & remotam esse, non idem, sed diuersum prædicabile, ritu scilicet generis, & speciei, & similiter genus proximum, & remotum ad unum quoddam prædicabile non posse reduci. Quocirca absolute dicendum est, indiuiduum subiici vni & alteri differentiæ in quale incomplete, & vni, alterique generi in quid incomplete, at generi in communi ex una parte in quid incomplete, & ex alia speciei in quid complete: quanquam ergo respectu horum sit subiicibile diuersum iuxta ordinem, & methodum Porphyrij; secus vero respectu, aut duplicitis differentiæ, aut duplicitis generis: est quidem respectu alterutrius horum aliud, aliudque subiicibile, si magis in particulari, & velut in spe-

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

cie loquamur, non vero, si in genere, eo que supremo, iuxta quod authores prædicabilia quintupliciter diffecant.

78

Vt autem eo, vnde digressi sumus, reuertamur, ceteræ rationes illius argumenti quarti pro Louaniensium sententia, contra posteriorem nostræ solutionis partem, ac relationum animalis ad speciem, & indiuidua distinctionem quandam procedunt, haud ægrè possunt dissoluti. Prima earum ita est diluenda: genus: vel supponit pro obiecto cognito in recto, & in obliquo pro generitate, siue actu cognoscente, aut contrario: vtrumque enim potest, & solet contingere: qua ratione album modo accipitur pro subiecto in recto, & albedine in obliquo, veluti cum dicimus album est dulce, modo vero pro albedine in recto, & subiecto in obliquo, veluti cum dicimus album immediate dissipat visum: si primum, haud sequitur animal v.g. esse duplex genus ob duplum eius respectum ad species, & indiuidua, vt liquet exemplo Patris, qui unus est, non obnitente pluralitate relationum ad diuersos filios; nec non similium concretorum, de quibus fuit mention supra in solutione tertij argumenti: si autem secundum; transeat eo modo dari duplex genus, alterum videlicet respectu specierum, alterum intuitu indiuiduum, alterum mediate tendens, alterum immediatè: ceterum quid inde? nam genus non posse esse speciem infimam, tantum abest, vt sit absurdum, vt potius, ab omnibus etiam independenter ab hac questione necessario sit admittendum: genus siquidem, aliud est supremum, aliud infimum: rursus infimum, aliud animalis, si modo animal genus infimum est, & non supremum, aliud maximum quoddam: fieri ergo non potest, vt genus sit species infima universalis, & non magis subalterna, ac superior in plures valde diuersas lectilis, vt praeter alias monet Aversa supra quæst. 1. de genere sect. 5. in eius fine. Nec propterea metus est, ne prædicabilia sint numero sex, contra quam communiter credi assulet: sunt enim, non sex modo, sed longe plura, si de iis in specie loquamur, quando, & genus, & insuper quodus aliud prædicabile in species inferiores sit ulterius porro dividuum; ceterum non nisi quinque, si de iis valde generatim loqui velimus, cum ad supra illa capita à Porphyrio recensita optimè possint omnia reuocari.

79

Secunda ratio, earum, quibus quartum illud argumentum nititur ad tollendam de medio distinctionem relationum generis ad speciem, & indiuiduum, animalis v.g. ad hominem, & Petrum, haud est magis momentosa: siquidem vt ipsa supponit velut exploratum, separari nequit vlla vi relatio potentia ad actum suum ab eius ad obiectum respectu, nec diuinitus fieri potest, vt visus, ex g. referatur ad actum vitalem eum immanenter efficiendo, & non ad obiectum illud transeunter representando, aut è contrario: ceterum relationes generis ad speciem, & indiuiduum possunt, & solent mutuo separari: genus enim prædicatur non raro de specie sine indiuiduo, & de hoc, quin de illa, veluti cum dicitur, homo est animal, aut alijs, Petrus est animal. Quocirca quod superius multoties à nobis dictum est, genus mediante specie ad indiuiduum referri, ac de eo enunciari, non est ita accipendum, quasi non possit genus prædicari de indiuiduo, quin de specie una, eademque opera, aut è contrario, vti in respectu potentia immediato ad actum, & mediato ad obiectum visitur: secus enim se rem habere, iamiam est ostensum: sed sensus eius axiomatis est, speciem esse medium re ipsa inter genus, & indiuiduum, & hoc

Dd

priorum

priorem logicè, & in substantiendi consequentia, illo vero posteriorē, tametsi in terminando, aut referendo nō feruet hunc ordinē, nec vnius relationem ad aliud necessario transmittat, ad modum, quo per actum relatio potentiae ad obiectum, itque, reditque: cum ergo separabilitas realis nunquam, & nusquam non arguat distinctionem, multiplex sit necesse est respectus generis ad speciem, & individuum, eiusque de utroque praedicabilitate, vt relatio potentiae ad actum, & eiusdem relatio ad obiectum, quæ est eorum inseparabilitas esse possit eadem. Hinc constat eos etiam falli, qui paulo suprà cum Fonseca aiebant, eodem omnino respectu subiicibilitatis individuum ad speciem, & genus referri, instar obiecti, cuius relatio ad actum, & potentiam est prorsus eadem: nam hic inseparabilitas multiplicem relationem prohibet, secus vero illic; adeoque exemplum ad veritatem, sed non ad rem, qua de agimus, accedit.

80 Tertia, & ultima probatio adducta aduersus distinctionem earum relationum, de quibus est quæstio, dilui debet, concessa ratione illa communis subiicibilis in quid incomplete, abstracta à specie, & individuo. Quod autem hinc infertur, speciem utique praedicabilem non esse immediatum, & primum correlatum generis, nihil habet absurdum, nihil, quod Aristoteli, aut rationi aduersetur: etenim genus definitur in ordine ad plura species differentia: ita vero differre vnum quoddam ab alio, non tantum est species, sed etiam individuo commune, & vniuersum cuius cocepit, qui subiicitur generi: igitur definitio generis respectum habet primo, & per se ad rationem superiorem; & vniuersalem subiicibilis in quid incomplete, quemadmodum, ut hæc sit immediatum correlatum generis oportet. Quod autem etiam in ordine ad speciem secundario, & remote definatur genus, parum interest: exinde siquidem hoc tantum sit, speciem esse correlatum saltem mediatum, ac remotum generis, quod, & omnibus est in confessio, & à nobis suprà cap. 4. assertione 2. & 3. satis explicatum.

81 Rursus quod infertur; eam rationem subiicibilis in quid incomplete medium inter genus etiam infinitum, & speciem, individuumque, aut genericam, aut specificam esse debere, & neutram esse posse, leviculum est, atque inane. Aut enim est sermo de specie, & individuo primo intentionaliter sumptis, nomine v.g. & Petro, quatenus sunt præcise tales; & ita subiicibile in quid incomplete ab utroque abstractum, nec est genus, nec species, sed accidens logicum, quando sic subiici perinde utrique accidit atque esse album, aut musicum: quemadmodum ergo quod esse musicum sit medium inter animal, & hominem, Petrumque, & his quodammodo prius, deque utroque praedicabile, illo vero posterius, quin propterea, vel animal debeat esse simul genus infinitum, & non tale, vel homo species, & non species, ita similiter in præsenti nihil horum sequitur. Aut sermo est de specie, & individuo secundo intentionaliter sumptis, & quatenus relatis, seu referibilius ad genus: & ita eis non accidit, sed essentialiter conuenit, subiici in quid incomplete generi non aliter, atque huic essentiali est de illis in quid incomplete praedicari, quocircum subiicibile in quid incomplete respectu eorum illo sensu, & prout dominantur extrinsecus, reuera est genus: tum, quia intuitu huius, & illius praedicabilis in quid incomplete animalis v.g. & plantæ ratio communis praedicabilis in quid incomplete genus est, cum ritu substantiæ, aut corporis plura genera diuersa comprehen-

hendat, ergo similiter &c. tum etiam, quia individuum est subiicibile in quid incomplete vi propositionis singularis, & species vi vniuersalis, adeoque à priori longe diuerit: utrumque ergo subiicibile prout tale, ac formaliter sumptum est diuersum alteriusque rationis ab alio, vt vt hæc diuersitas, ac dissimilitudo sit coniuncta cum aliqua similitudine, & homogeneitate vera, vt supra statuimus: at quod continet inferiora diuersa, ac dissimilia in generibus est numerandum: ergo, & subiicibile in quid incomplete, quatenus latissime funditur.

82 Porro autem ex hoc nequit sequitur, genus infinitum esse, & non esse tale, si sumatur primo intentionaliter, & pro animali, v.g. etenim ea ratio communis subiicibilis in quid incomplete non est genus quoddam inferius respectu animalis, sed potius accidens, haud aliter, ac contemplatione hominis, & Petri tale est, vt proximè vistum: quidquid namque accidit inferioribus rationi superiori, id ipsum necesse est accidat, esto non est contrario. Præterquam quod, ne instar accidentis cuiusdam, vloev modo subiicibile in quid incomplete est animali inferius, sed potius eo superius; quippe quod illud, & quacunque alia ita possunt subiici, comprehendit. Cæterum si genus infinitum sumatur prout est concretum secundo intentionale, ita quidem, et si genus infinitum in actu signato, est tamen genus supremum in actu exercito, cum sit commune multis generibus infinitis, v.g. animali, plantæ, & ceteris (his exemplis vtor, non, quod vera sunt, sed, quod communia, nec non, quia desunt alia nobis nota) Ex eo ergo, quod genus illud subiicibilis sit inferius genere infinito posteriori sensu usurpatu, nihil sequitur, nisi, quod hoc sit, & non sit genus infinitum, longe tamen aliter, aliterque: sicut signum naturale est, & non est eiusmodi; est quidem in actu signato, non est in actu exercito. Addiderim, subiicibile in quid incomplete, & infinitè, prout tale, ita esse inferius genere infinito, cuius est correlatum, vt sit etiam eo superius, illudque ipsum comprehendat, propterea, quod more aliorum subiiciatur in quid incomplete alicui, scilicet generi, prout abstrahit à supremo, & infinito: quo ex titulo contendet aliquis, genus infinitum tale prorsus esse etiam in actu exercito, non vero supremum respectu subiicibilis in quid incomplete, quia nimis hoc non est contemplatione illius mere inferius. Quod ultimo loco infertur, admissa illa ratione subiicibilis individuo, & speciei communis, similiter abstrahi posse, & debere rationem praedicabilis in quid generi, & speciei, nec non praedicabilis in quale proprio, & accidenti communem, ac proinde ac praedicabilia inuicem diuersa non tantum quinque numero esse, sed plura; hoc inquam, quo sensu sequatur, & verissimum sit, & quo falso, seu non sequatur, supra iterum, itemque exposuimus.

83 Haec tenus solutio illius ultimæ difficultatis argumenti quarti, cui aliter compcri occurtere quodam cum Fonseca, & coll. Conimbricensi, dicentes idcirco à specie, & individuo, tametsi utrumque subiiciatur generi in quid incomplete, & distincta quidem relatione, nequitiam tamen abstrahi rationem communem subiicibilis in quid incomplete: quoniam in ea conuenient non vniuoce, sed analogicè; cuius analogia signum est, quod prius competit speciei, quam individuo, & ab hoc independenter ita subiicit, individuo autem posteriori, ac dependenter à specie.

Contra tamen primò: quia in Met.lib. 5. tract. 2. ostendam,

ostendam, analogiam non obstat abstractioni, & rationem entis analogam à reali, & solius rationis posse præcindi; item à fortiori rationem entis realis à substantia, & accidenti, creatore, & creaturis, respectu quorum tamen ens reale analogum est, iuxta non paucos aduersarios. Contra secundo: quoniam qualitas incommuni est prædicamentum, superumque genus, ac proinde ratio vniuersa contemplatione caloris, & lucis, actus, & potentiae, ceterarumque qualitatum inferiorum, quin obstat ab eis per prius, & posterius illam participari: rursus probabilius etiam est ens reale non obstante simili participio, esse vniuocum: quid ergo sit vniuocum subiicibile in quid incomplete, ut species, & individuo ea cum inæqualitate conueniat. Contra tertio: quia falsum est, speciem prius natura subiici oportere generi, quam individuum, & hoc posterius, quam illam: aliud enim est, quod species logicè, & in subsistendi consequentia sit in se prior individuo, & hoc illa posterius: aliud, quod prius logicè referatur species, quam individuum ad genus, eive subiiciatur, & hoc posterius, & cum dependentia à ratione specifica. Primum namque verum esse, secus vero secundum supra satis est demonstratum: quorsum ergo subiicibile in quid incomplete analogum adstruitur?

Ex dictis, tum hoc capite septimo, tum etiam sexto, & quinto constat solutio eius questionis, an scilicet relatio generis ad species, & individua sit eadem, vel diversa: quod enim sit omnino diversa putant Louanienses, & quidam alij, nimirum genericus respectu specierum, & alia innominata contemplatione individuorum: quod vero sit eadem omnino, & nullatenus distincta, putant alij: Denique, quod sit eadem, id est similis, & homogenea, ac prorsus genericus, ceterum distincta, & alia, aliaque, aut specie, aut certe numero, censem Rub. in log. cap. 3. de specie quest. 5. metaph. cap. 28. quest. 14. sect. 3. Conimbric. in log. cap. de specie quest. 2. art. 1. Hurtad disp. 4. de genere sect. 5. §. 33. Tellez 1. part. summæ disp. 6. sect. 4. Arriaga sect. & subsec. supra citatis: Item Masius quest. 3. & 4. de genere sect. 5. Scotus quest. 17. de vniuersalibus, & communiter eius asseclæ. Quorum authorum sententia, vt communior, sic etiam verior nobis videtur: ea autem superiorius satis est probata, sicut & duae diuersæ sufficienter improbatæ.

86

Constat etiam ex hac tenus disputatis solutio alterius questionis, an scilicet species sit adæquatum correlatiuum generis affirmatiuè respondent Louanienses, negatiue ceteri authores supra laudati: hi, quia genus etiam prout tale referri ad individuum, neconon huius relationem terminare censem; illi, quia ad solam speciem referri genus, & huic quantum tali solam eam subiici existimant. Quod tamen Louaniensium opinio hac in re falsa sit, & communis sententia longè probabilius, superiorius est ostensum.

Deinde ex dictis perspicua est decisio alterius controversiæ priori affinis, an scilicet species sit primum, & immediatum generis correlatiuum: ne- gant Comimbric. Fons. Tellez: affirmant vero quidam apud Louanienses, & post eos Hurt. disp. 5. log. sect. 1. §. 5. & reipfa Auerla citata illa sectione 5. & ex hac conclusione inferendum est, esto verbis non nihil dissentiat: horum fundamentum est, quia potest abstrahi ab individuo, & specie una ratio communis subiicibilis in quid incomplete, utroque prior, adeoque generi immediatior: illorum vero, quia repugnat talis abstractio. Ceterum repu-

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

gnantiam illius nullam esse, supra late ostendimus, ac proinde quid in hac questione tenendum sit, iam tum præiudicauimus.

87

Porro autem, quæ disputata sunt de specie, & eius correlatione respectu generis, ea oportet intelligi de specie vniuersali, ac de multis prædicabili, qualem revera esse debere speciem subiicibilem, & generis correlatiuum, adeo certum putant nostri Conimbricenses, citata quest. 2. de spec. art. 1. in fine secunda conclusionis, vt contrarium alienum esse à communi philosophorum sensu prouincient. Aliqui tamen alter sentiunt, & speciem subiicibilem non dubitant omne id appellare, quod subiicitur generi, vel in quid incomplete, siue sit vniuersale, siue singulare, & individuum: atque hic loquendi modus supra cap. 5. ad eius finem nobis omnino non displacit, nec modo etiam displaceat, aut videtur improbabilis. Quem iuxta species subiicibilis est adæquatum correlatiuum generis: tale siquidem est quidquid ei subiicitur: nee non etiam eius primum, & immediatum correlatiuum: huiusmodi namque est subiicibile in quid incomplete: verum enim species subiicibilis, tam in communi, quam in particulari sumpta debet esse adæquatum correlatiuum generis, proximum vero, & immediatum, non nisi in communi usurpata, & prout à specie prædicabili, & individuo abstrahitur.

TRACTATVS III.

De specie.

CAPVT I.

Quid sit species.

 SPECIES interdum significat prætextum, & simulationem, quo pacto dicuntur simulata in speciem fieri: interdum rem visam, qua ratione ait Maro lib. 2. Aeneidos;

Non tulit hanc speciem furiata mente Choribus.

Aliquando etiam formam, ac pulchritudinem; quo sensu Christus Psal. 44. dicitur speciosus forma præ filiis hominum. Has ergo speciei acceptiones & alias non paucas, tum in sacris, tum in profanis, litteris valde familiares, velut à nostro alienas instituto missas facio; ac speciem cum Porphyrio ita definio: *Species est id, quod prædicatur de pluribus differentiis solo numero in quid;* vt homo v. g. de Petro, & Paulo, & ceteris. Per id, quod prædicatur conuenit species cum ceteris prædicabilibus: per prædicari de pluribus differentiis solo numero disfideat à genere, quod potius complectitur inferiora specie diversa: per particulam in quid, à differentia, quæ in quale quid, & à proprio, & accidenti, quæ tantum in quale enunciantur. Rursus secundo, speciem cum eodem Porphyrio sic definio: *Species est id, quod subiicitur generi,* veluti homo v. g. animali, aut si maius animal viventi. En duplum speciei acceptiōē logicis familiares, quarum alteram iuxta vocatur species prædicabilis, iuxta alteram vero species subiicibilis. Porro autem utramque speciei nomenclaturam incident grammatisæ

D d 2 quidam;